

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ — Αρ. Φύλλου 363

5 Απριλίου 2001

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ.651/2000 (1)

Τροποποίηση του Π.Δ. 445/83 (Φ.Ε.Κ. 166/Α/17.11.1983) σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 1999/43/Ε.Κ. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 166/1.7.1999) «σχετικά με τη δέκατη έβδομη τροποποίηση της Οδηγίας 76/769/Ε.Ο.Κ. περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των Κρατών Μελών που αφορούν περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και της χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων».

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Γενικού Χημείου του Κράτους αριθ. 4783/14.12.2000.

2. Τις διατάξεις του άρθρου 1 (παρ. 1, 2 και 3) του Ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου» (Φ.Ε.Κ. 34/Α/1983) όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 6 του Ν. 1440/1984 «Συμμετοχή της Ελλάδος στο Κεφάλαιο, στα αποθεματικά και στις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, στο Κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητος Ανθρακος και Χάλυβος και του Οργανισμού Εφοδιασμού ΕΥΡΑΤΟΜ» (Φ.Ε.Κ. 70/Α/1984) καθώς και το άρθρο 65 του Ν. 1892/1990 (Φ.Ε.Κ. 101/Α/1990).

3. Το εδάφιο δ της παρ. 8 του άρθρου 6 του Νόμου 4328/1929 (Φ.Ε.Κ. 272/Α/1929) «Περί συστάσεως Γενικού Χημείου του Κράτους», όπως αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 6 του άρθρου 11 του Νόμου 2343/95, (Φ.Ε.Κ. 211/Α/11.10.1995).

4. Το άρθρο 4 του Διατάγματος της 31ης Οκτωβρίου 1929 «Περί κανονισμού της λειτουργίας και των εργασιών του Ανωτάτου Χημικού Συμβουλίου» (Φ.Ε.Κ. 391/Α/1929).

5. Το άρθρο 1 του Νόμου 115/1975 «Περί τροποποιήσεως διατάξεων τινών του Ν. 4328/1929» (Φ.Ε.Κ. 172/Α/1975).

6. Τα Π.Δ. 284/1988 και 543/1989 «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομικών» (Φ.Ε.Κ. 128 και 165/Α/1988 και 229/Α/1989).

7. Την απόφαση 1078204/927/0006 Α/6.8.1992 «Περιορισμός Συλλογικών Οργάνων του Υπουργείου Οικονομικών των Υπουργών Προεδρίας και Οικονομικών» (Φ.Ε.Κ. 517/Β/1992).

8. Την υπ΄ αριθ. 1039386/441/Α 0006/21.4.2000 Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Οικονομικών στους Υφυπουργούς Οικονομικών» (Φ.Ε.Κ. 571/Β/2000).

9. Τις διατάξεις του άρθρου 29 Α του Ν. 1558/1985 (Φ.Ε.Κ. 137/Α/1985) όπως το άρθρο αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Φ.Ε.Κ. 154/Α/1992) και αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 παρ. 2α του Ν. 2469/1997 (38 Α) και το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Εγκρίνουμε την απόφαση αριθ. 651/2000 του Ανωτάτου Χημικού Συμβουλίου η οποία ελήφθη κατά τη συνεδρίαση της 16.1.2001 και η οποία έχει ως ακολούθως:

ΓΕΝΙΚΟ ΧΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΑΝΩΤΑΤΟ ΧΗΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Εγκρίνουμε την τροποποίηση του Π.Δ. 445/83 ως εξής:

Τροποποίηση του Π.Δ. 445/1983 (Φ.Ε.Κ. 166/Α΄/17.11.1983) σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 1999/43/Ε.Κ. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τη δέκατη έβδομη τροποποίηση της Οδηγίας 76/769/ΕΟΚ περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και της χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων» (ΕΕ L 166/1.7.1999).

Άρθρο 1

Η παρούσα απόφαση εναρμονίζει την Ελληνική Νομοθεσία προς την Οδηγία 1999/43/Ε.Κ. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τη δέκατη έβδομη τροποποίηση της Οδηγίας 76/769/ΕΟΚ περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και της χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων» (ΕΕ L 166/1.7.1999).

Η ανωτέρω Οδηγία τροποποιεί το Παράρτημα I, και ειδικά τα σημεία 29, 30 και 31 της Οδηγίας του Συμβουλίου 76/769/Ε.Ο.Κ., που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία με το Προεδρικό Διάταγμα 445/1983 (Φ.Ε.Κ. 166/Α΄/17.11.1983) «Περιορισμός θέσης σε κυκλοφορία και χρήσης μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Άρθρο 2

Οι ουσίες που απαριθμούνται στο Παράρτημα I της παρούσας απόφασης προστίθενται στις ουσίες που περιλαμβάνονται στο Προσάρτημα των σημείων 29, 30 και 31 του Παραρτήματος I του Π.Δ. 445/1983 (Φ.Ε.Κ. 166/Α΄/17.11.1983) «Περιορισμός θέσης σε κυκλοφορία και χρήσης μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Άρθρο 3

Οι ουσίες που απαριθμούνται στο Παράρτημα II της παρούσας απόφασης απαλείφτηκαν από τον κατάλογο των ουσιών που έχει περιληφθεί στο Προσάρτημα του σημείου 29 του Παραρτήματος I του Π.Δ. 445/1983 (Φ.Ε.Κ. 166/Α΄/17.11.1983) "Περιορισμός θέσης σε κυκλοφορία και χρήσης μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων" όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση συνοδεύεται από τα Παραρτήματα I και II, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Σημείο 29 - Καρκινογόνες ουσίες: κατηγορία 2

Ουσίες	Αριθμός καταλόγου	Αριθμός ΕΚ	Αριθμός CAS	Σημείωση
Διχρωμικό κάλιο	024-002-00-6	231-906-6	7778-50-9	
Διχρωμικό αμμώνιο	024-003-00-1	232-143-1	7789-09-5	
Διχρωμικό νάτριο	024-004-00-7	234-190-3	10588-01-9	
Διχρωμικό νάτριο, διένυδρο	024-004-01-4	234-190-3	7789-12-0	
Διχλωριούχο χρωμύλιο	024-005-00-2	239-056-8	14977-61-8	
Χρωμικό κάλιο	024-006-00-8	232-140-5	7789-00-6	
Ενώσεις χρωμίου (VI), εκτός του χρωμικού βαρίου και των ενώσεων που κατονομάζονται σε άλλο σημείο του παραρτήματος I της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ	024-017-00-8	-	-	
Βρωμοαιθυλένιο	602-024-00-2	209-800-6	593-60-2	
5-αλλυλο-1,3-βενζοδιοξόλη, σαφρόλη	605-020-00-9	202-345-4	94-59-7	
Αζωχρωστικές με βάση βενζιδίνη, χρωστικές 4,4΄-διαρυλαζωδιφαινυλίου, εκτός εκείνων που κατονομάζονται σε άλλο σημείο του παραρτήματος I της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ	611-024-00-1	-	-	
4-αμινο-3-[4΄-[(2,4-διαμινοφαινυλ)αζω][1,1΄-διφαινυλ]-4-υλ]αζω]-5-υδροξυ-6-(φαινυλαζω)ναφθαλενο-2,7-δισουλφονικό δινάτριοΧ C.I. Direct Black 38	611-025-00-7	217-710-3	1937-37-7	
3,3΄-[[1,1΄-διφαινυλο]-4,4΄-διυλοδις(αζω)]δις[5-αμινο-4-υδροξυναφθαλενο-2,7-δισουλφονικό] τετρανάτριοΧ C.I. Direct Blue 6	611-026-00-2	220-012-1	2602-46-2	
3,3΄-[[1,1΄-διφαινυλο]-4,4΄-διυλοδις(αζω)]δις[4-αμινοναφθαλενο-1-σουλφονικό) δινάτριο Χ C.I. Direct Red 28	611-027-00-8	209-358-4	573-58-0	
Θειϊκό τολουενο-2,4-διαμμώνιο	612-126-00-9	265-697-8	65321-67-7	

Σημείο 30 - Μεταλλαξιγόνες ουσίες:κατηγορία 2

Ουσίες	Αριθμός καταλόγου	Αριθμός ΕΚ	Αριθμός CAS	Σημείωση
Διχρωμικό κάλιο	024-002-00-6	231-906-6	7778-50-9	
Διχρωμικό αμμώνιο	024-003-00-1	232-143-1	7789-09-5	
Διχρωμικό νάτριο	024-004-00-7	234-190-3	10588-01-9	
Διχρωμικό νάτριο, διένυδρο	024-004-01-4	234-190-3	7789-12-0	
Διχλωριούχο χρωμύλιο	024-005-00-2	239-056-8	14977-61-8	
Χρωμικό κάλιο	024-006-00-8	232-140-5	7789-00-6	
1,3,5,-τρις(οξιρανυλομεθυλο)-1,3,5-τριαζινο-2,4,6(1H,3H,5H)-τριόνη:TGIC	615-021-00-6	219-514-3	2451-62-9	

Σημείο 31 - Ουσίες τοξικές για την αναπαραγωγή: κατηγορία 1

Ουσίες	Αριθμός καταλόγου	Αριθμός ΕΚ	Αριθμός CAS	Σημείωση
1,2-διβρωμο-3-χλωροπροπάνιο	602-021-00-6	202-479-3	96-12-8	

Σημείο 31 - Ουσίες τοξικές για την αναπαραγωγή: κατηγορία 2

Ουσίες	Αριθμός καταλόγου	Αριθμός ΕΚ	Αριθμός CAS	Σημείωση
Φθαλικό δις (2-μεθοξυαιθύλιο)	607-228-00-5	204-212-6	117-82-8	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Ουσίες	Αριθμός καταλόγου	Αριθμός ΕΚ	Αριθμός CAS	Σημείωση
Αρωματικοί υδρογονάνθρακες C8-10. Επαναπόσταγμα ελαφρών ελαίων, υψηλού σημείου ζέσης	648-011-00-5	292-695-4	90989-39-2	J
Πίσσα λιγνίτη, φαινολικό έλαιο [Έλαιο που αποστάζεται από πίσσα λιγνίτη. Αποτελείται κυρίως από αλειφατικούς, ναφθενικούς, και αρωματικούς υδρογονάνθρακες με ένα ως τρείς δακτυλίους, αλκυλοπαράγωγά τους, ετεροαρωματικά και φαινόλες με ένα και δύο δακτυλίους, με περιοχή βρασμού από 150 oC ως 360 oC περίπου]	648-025-00-1	309-885-0	101316-83-0	J
Κώκ (Ανθρακόπισσα), κατράμι υψηλής θερμοκρασίας	648-157-00-X		140203-12-9	
Κώκ (Ανθρακόπισσα), με ανάμιξη με κατράμι υψηλής θερμοκρασίας	648-158-00-5		140203-13-0	
Κώκ (Ανθρακόπισσα) χαμηλής θερμοκρασίας, κατράμι υψηλής θερμοκρασίας	648-159-00-0		140413-61-2	

Ο Πρόεδρος Η Γραμματέας

ΝΙΚ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΙΔΗΣ ΕΛΕΝΗ ΠΑΛΛΑΡΗ

Τα Μέλη

Ν. ΚΑΤΣΙΜΠΑΣ, Δ. ΜΠΟΣΚΟΥ, Α. ΕΠΙΦΑΝΕΙΟΥ,
ΧΡ. ΚΑΛΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ, Μ. ΖΕΡΒΑ, Χ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Ι. ΜΠΑΣΤΑΣ

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 19 Μαρτίου 2001

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Αριθ. 652/2000 (2)

Τροποποίηση της Απόφασης Α.Χ.Σ. 378/94, (Φ.Ε.Κ. 705/Β΄/20.9.1994) σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 98/98/Ε.Κ. (Ε.Ε. L 355 της 30.12.1998) της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας «Για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο, για εικοστή πέμπτη φορά, της οδηγίας 67/548/Ε.Ο.Κ. περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικινδύνων ουσιών» και σε εναρμόνιση με τα Διορθωτικά της Οδηγίας 98/98/Ε.Κ. (Ε.Ε. L 293 της 15.11.1999 και Ε.Ε. L 136 της 8.6.2000).

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Γενικού Χημείου του Κράτους αριθ. 4782/14.12.2000.

2. Τις διατάξεις του άρθρου 1 (παρ. 1, 2 και 3) του Ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου» (Φ.Ε.Κ. 34/Α/1983) όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 6 του Ν. 1440/1984 «Συμμετοχή της Ελλάδος στο Κεφάλαιο, στα αποθεματικά και στις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, στο Κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητος Άνθρακος και Χάλυβος και του Οργανισμού Εφοδιασμού ΕΥΡΑΤΟΜ» (Φ.Ε.Κ. 70/Α/1984) καθώς και το άρθρο 65 του Ν. 1892/1990 (Φ.Ε.Κ. 101/Α/1990).

3. Το εδάφιο δ της παρ. 8 του άρθρου 6 του Νόμου 4328/1929 (Φ.Ε.Κ. 272/Α/1929) «Περί συστάσεως Γενικού Χημείου του Κράτους», όπως αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 6 του άρθρου 11 του Νόμου 2343/95, (Φ.Ε.Κ. 211/Α/11.10.1995).

4. Το άρθρο 4 του Διατάγματος της 31ης Οκτωβρίου 1929 «Περί κανονισμού της λειτουργίας και των εργασιών του Ανωτάτου Χημικού Συμβουλίου» (Φ.Ε.Κ. 391/Α/1929).

5. Το άρθρο 1 του Νόμου 115/1975 «Περί τροποποιήσεως διατάξεων τινών του Ν. 4328/1929» (Φ.Ε.Κ. 172/Α/1975).

6. Τα Π.Δ. 284/1988 και 543/1989 «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομικών» (Φ.Ε.Κ. 128 και 165/Α/1988 και 229/Α/1989).

7. Την απόφαση 1078204/927/0006 Α/6.8.1992 «Περιορισμός Συλλογικών Οργάνων του Υπουργείου Οικονομικών των Υπουργών Προεδρίας και Οικονομικών» (Φ.Ε.Κ. 517/Β/1992).

8. Την υπ΄ αριθ. 1039386/441/Α 0006/21.4.2000 Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Οικονομικών στους Υφυπουργούς Οικονομικών» (Φ.Ε.Κ. 571/Β/2000).

9. Τις διατάξεις του άρθρου 29 Α του Ν. 1558/1985 (Φ.Ε.Κ. 137/Α/1985) όπως το άρθρο αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Φ.Ε.Κ. 154/Α/1992) και αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 παρ. 2α του Ν. 2469/1997 (38 Α) και το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Εγκρίνουμε την απόφαση αριθ. 652/2000 του Ανωτάτου Χημικού Συμβουλίου η οποία ελήφθη κατά τη συνεδρίαση της 16.1.2001 και η οποία έχει ως ακολούθως:

ΓΕΝΙΚΟ ΧΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΑΝΩΤΑΤΟ ΧΗΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Εγκρίνουμε την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του προλόγου του Παραρτήματος Ι και των Παραρτημάτων Ι, ΙΙΙ, IV και VI της Αποφ. Α.Χ.Σ. 378/1994, (ΦΕΚ 705/Β΄/20.9.1994) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, σε εναρμόνιση προς τα άρθρα και τα Παραρτήματα της Οδηγίας 98/98/ΕΚ, ως εξής:

Άρθρο 1

Η παρούσα απόφαση εναρμονίζει την Ελληνική Νομοθεσία προς την Οδηγία 98/98/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 355 της 30.12.1998) «για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο, γιά εικοστή πέμπτη φορά, της Οδηγίας 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικινδύνων ουσιών» και σε εναρμόνιση προς τα Διορθωτικά της Οδηγίας 98/98/Ε.Κ. (Ε.Ε. L 293 της 15.11.1999 και Ε.Ε. L. 136 της 08.06.2000».

Τα Παραρτήματα της Οδηγίας 98/98/ΕΚ προσαρμόζουν στην τεχνική πρόοδο τον πρόλογο του Παραρτήματος Ι και τα Παραρτήματα Ι,ΙΙΙ, IV και VI της Οδηγίας 67/548/ΕΟΚ (ΕΕ L 196/18.6.1967), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει και προς την οποία έχει εναρμονισθεί η Ελληνική Νομοθεσία με την απόφαση του Α.Χ.Σ. 378/1994, (ΦΕΚ 705 / Β΄ / 20.9.1994) «Επικίνδυνες ουσίες, ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση αυτών σε συμμόρφωση προς την Οδηγία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 67/548/ΕΟΚ όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει».

Άρθρο 2

Η αποφ. Α.Χ.Σ. 378/1994, (ΦΕΚ 705/Β΄/20.9.1994), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, τροποποιείται ως εξής:

1. Το Παράρτημα Ι τροποποιείται ως εξής:

α) Το κείμενο στο Παράρτημα 1Α της παρούσας απόφασης αντικαθιστά το αντίστοιχο κείμενο στον πρόλογο.

β) Οι καταχωρήσεις του Παραρτήματος 1Β της παρούσας απόφασης αντικαθιστούν τις αντίστοιχες καταχωρήσεις του Παραρτήματος Ι της Απόφασης του Α.Χ.Σ. 378/1994, (ΦΕΚ 705/Β΄/20.9.1994), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

γ) Οι καταχωρήσεις του Παραρτήματος 1C της παρούσας απόφασης περιλαμβάνονται για πρώτη φορά στο Παράρτημα Ι της απόφασης του Α.Χ.Σ. 378/1994, (ΦΕΚ 705/Β΄/20.9.1994), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

δ) Οι καταχωρήσεις του Παραρτήματος 1D της παρούσας απόφασης διαγράφονται από το Παράρτημα Ι της απόφασης του Α.Χ.Σ. 378/1994, (ΦΕΚ 705/Β΄/20.9.1994), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

2. Το Παράρτημα 2 της παρούσας απόφασης προστίθεται στο Παράρτημα ΙΙΙ της απόφασης του Α.Χ.Σ. 378/1994, (ΦΕΚ 705/Β΄/20.9.1994), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

3. Το Παράρτημα IV της αποφ. Α.Χ.Σ. 378/1994, (ΦΕΚ 705/Β΄/20.9.1994) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, τροποποιείται ως εξής:

α) Οι φράσεις του Παραρτήματος 3Α της παρούσας απόφασης αντικαθιστούν τις αντίστοιχες φράσεις.

β) Προστίθενται οι φράσεις του Παραρτήματος 3Β της παρούσας απόφασης.

γ) Προστίθενται οι συνδυασμένες φράσεις του Παραρτήματος 3C της παρούσας απόφασης.

4. Το Παράρτημα VI της Αποφ. Α.Χ.Σ. 378/1994, (ΦΕΚ 705/Β΄/20.9.1994) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, τροποποιείται όπως καθορίζεται στο Παράρτημα 4 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση συνοδεύεται από τα Παραρτήματα 1Α, 1D, 2, 3Α, 3Β, 3C και 4, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης.

Τα Παραρτήματα 1 Β και 1C της Οδηγίας 98/98/ΕΚ τα οποία έχουν δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 355 της 30.12.1998) και στο Διορθωτικό της οδηγίας 98/98/ΕΚ (ΕΕ L 293 της 15.11.1999), αποτελούν επίσης αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1Α
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Ι

Εισαγωγή

Το παράρτημα Ι είναι ο κατάλογος των επικίνδυνων ουσιών για τις οποίες έχει συμφωνηθεί σε κοινοτικό επίπεδο η εναρμονισμένη ταξινόμηση και επισήμανσή τους σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 4.3 της απόφ. Α.Χ.Σ. 378/94 (ΦΕΚ 705/Β΄/94) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Αρίθμηση των καταχωρήσεων

Οι καταχωρήσεις του παραρτήματος Ι παρατίθενται σύμφωνα με τον ατομικό αριθμό του πλέον χαρακτηριστικού για τις ιδιότητες της ουσίας στοιχείου. Στον πίνακα Α είναι ταξινομημένα τα χημικά στοιχεία βάσει του ατομικού τους αριθμού. Οι οργανικές ουσίες, λόγω της μεγάλης ποικιλίας τους, ταξινομούνται στις συνήθεις τάξεις, όπως εμφαίνεται στον πίνακα Β.

Ο αριθμός καταλόγου κάθε ουσίας έχει τη μορφή ψηφιακής ακολουθίας του τύπου ABC-RST-VW-Y, όπου:

- ABC είναι ο ατομικός αριθμός του χαρακτηριστικότερου χημικού στοιχείου (με ένα ή δύο μηδενικά μπροστά για τη συμπλήρωση της ακολουθίας) ή ο αριθμός της συνήθους τάξεως για τις οργανικές ουσίες
- RST είναι ο αύξων αριθμός της ουσίας στη σειρά ABC
- VW υποδηλώνει τη μορφή με την οποία παράγεται ή διατίθεται στην αγορά η ουσία
- Y είναι το ψηφίο ελέγχου που υπολογίζεται σύμφωνα με τη μέθοδο ISBN (International Standard Book Number).

Για παράδειγμα, ο αριθμός καταλόγου του χλωρικού νατρίου είναι 017-005-00-9.

Για τις επικίνδυνες ουσίες που περιέχονται στον ευρωπαϊκό κατάλογο υπαρχουσών χημικών ουσιών (EINECS, ΕΕ αριθ. C 146Α της 15.6.1990), περιλαμβάνεται και ο αριθμός EINECS. Ο αριθμός αυτός είναι ένας επταψήφιος αριθμός του τύπου XXX-XXX-X με πρώτο αριθμό το 200-001-8.

Για τις επικίνδυνες ουσίες που κοινοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφ. Α.Χ.Σ. 378/94 (ΦΕΚ 705/Β΄/94) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, περιλαμβάνεται και ο αριθμός της ουσίας στον ευρωπαϊκό κατάλογο κοινοποιημένων ουσιών (ELINCS). Ο αριθμός αυτός είναι ένας επταψήφιος αριθμός του τύπου XXX-XXX-X με πρώτο αριθμό το 400-010-9.

Για τις επικίνδυνες ουσίες του καταλόγου «Ουσίες μη θεωρούμενες πλέον ως πολυμερή» (Κείμενο, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1997. ISBN 92-827-8995-0) περιλαμβάνεται και ο αριθμός «No-longer-polymer». Ο αριθμός αυτός είναι ένας επταψήφιος αριθμός του τύπου XXX-XXX-X με πρώτο αριθμό το 500-001-0.

Για την υποβοήθηση της ταυτοποίησης της καταχωρημένης ουσίας, περιλαμβάνεται και ο αριθμός CAS (The Chemical Abstracts Service). Θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο αριθμός EINECS περιλαμβάνει τόσο την άνυδρη όσο και την ένυδρη μορφή μιας ουσίας, ενώ συχνά οι αριθμοί CAS για την άνυδρη και ένυδρη μορφή διαφέρουν. Ο αναγραφόμενος αριθμός CAS αναφέρεται αποκλειστικά στην άνυδρη μορφή, επομένως ο αναγραφόμενος αριθμός CAS δεν περιγράφει πάντοτε εξίσου ακριβώς την καταχωρημένη ουσία όπως ο αριθμός EINECS.

Σε καταχωρήσεις που αναφέρονται σε περισσότερες από τέσσερις μεμονωμένες ουσίες, δεν αναγράφονται συνήθως αριθμοί EINECS, ELINCS, No-longer-polymer" ή CAS.

Ονοματολογία

Όπου αυτό είναι δυνατόν, οι επικίνδυνες ουσίες προσδιορίζονται με τις ονομασίες EINECS, ELINCS ή "No-longer-polymer". Ουσίες που δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο EINECS, ELINCS ή τον κατάλογο "Ουσίες μη θεωρούμενες πλέον ως πολυμερή" προσδιορίζονται με βάση μία διεθνώς αναγνωρισμένη χημική ονομασία (π.χ. ISO, IUPAC). Σε ορισμένες περιπτώσεις, περιλαμβάνεται επιπλέον και μια κοινή ονομασία.

Κατά κανόνα, δεν αναφέρονται προσμείξεις, πρόσθετα και δευτερεύοντα συστατικά εκτός εάν συμβάλλουν σημαντικά στην ταξινόμηση της ουσίας.

Ορισμένες ουσίες περιγράφονται ως μίγμα ουσιών Α και Β. Στην περίπτωση αυτή πρόκειται για καταχώρηση ενός συγκεκριμένου μίγματος. Σε ορισμένες περιπτώσεις όπου είναι αναγκαίο να χαρακτηριστεί η ουσία που διατίθεται στην αγορά, προσδιορίζονται τα ποσοστά των βασικών ουσιών του μίγματος.

Ορισμένες ουσίες αναφέρονται με καθορισμένο βαθμό καθαρότητας %. Ουσίες με μεγαλύτερη περιεκτικότητα σε δραστική ουσία (π.χ. οργανικό υπεροξείδιο) δεν εντάσσονται στην καταχώρηση του παραρτήματος Ι αφού μπορεί να έχουν άλλες επικίνδυνες ιδιότητες (π.χ. εκρηκτικές). Οπου αναγράφονται ειδικά όρια συγκεντρώσεως, αυτά αφορούν την καταχωρημένη στον κατάλογο ουσία ή ουσίες. Ειδικότερα, στην περίπτωση καταχωρήσεων που αφορούν μίγματα ουσιών ή ουσίες με καθορισμένο βαθμό καθαρότητας, τα όρια ισχύουν για την ουσία που αναφέρεται στο παράρτημα Ι και όχι για την καθαρή ουσία.

Για τις ουσίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι, το άρθρο 23 παράγραφος 2 στοιχείο α) απαιτεί στην ετικέτα να χρησιμοποιείται ως ονομασία της ουσίας μία από τις ονομασίες που αναφέρονται στο παράρτημα. Για ορισμένες ουσίες, παρέχονται πρόσθετες πληροφορίες μέσα σε αγκύλες που υποβοηθούν στην ταυτοποίηση της ουσίας. Οι πρόσθετες αυτές πληροφορίες δεν χρειάζεται να αναγράφονται στην ετικέτα.

Ορισμένες καταχωρήσεις περιλαμβάνουν αναφορά σε

προσμείξεις, όπως π.χ. στον αριθμό 607-190-00-Χ: ακρυλαμιδομεθοξυοξικός μεθυλεστέρας (περιέχει ^{3} 0,1 % ακρυλαμίδιο). Στις περιπτώσεις αυτές, η εντός παρενθέσεως αναφορά αποτελεί μέρος της ονομασίας και πρέπει να περιλαμβάνεται στην ετικέτα.

Ορισμένες καταχωρήσεις αναφέρονται σε ομάδες ουσιών όπως, π.χ., ο αριθμός 006-007-00-5: "υδροκυανίου (άλατα ...) εκτός από σύμπλοκα κυανιούχα άλατα όπως σιδηροκυανιούχα, σιδηρικυανιούχα και οξυκυανιούχος υδράργυρος". Στην περίπτωση μεμονωμένων ουσιών που καλύπτονται από τις εν λόγω καταχωρήσεις, πρέπει να χρησιμοποιείται η ονομασία EINECS ή άλλη διεθνώς αναγνωρισμένη ονομασία.

Σύστημα παρουσίασης των καταχωρήσεων

Για κάθε ουσία του παραρτήματος Ι παρέχονται οι ακόλουθες πληροφορίες:

(α) Η ταξινόμηση:

(i) η διαδικασία της ταξινόμησης συνίσταται στην κατάταξη μιας ουσίας σε μία ή περισσότερες κατηγορίες κινδύνων (όπως ορίζεται στο άρθρο 2.2 της απόφ. Α.Χ.Σ. 378/94 (ΦΕΚ 705/Β΄/94) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) και την απόδοση της ή των κατάλληλων φράσεων κινδύνου. Η ταξινόμηση έχει συνέπειες όχι μόνο για την επισήμανση αλλά και για άλλα νομοθετικά ή κανονιστικά μέτρα σχετικά με τις επικίνδυνες ουσίες,

(ii) η ταξινόμηση για κάθε κατηγορία κινδύνου εμφαίνεται σε χωριστά τετραγωνίδια. Η ταξινόμηση εμφανίζεται κανονικά σε συντμημένη μορφή που εμφαίνει την κατηγορία κινδύνου μαζί με την ή τις κατάλληλες φράσεις κινδύνου. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, (π.χ. σε ουσίες που είναι ταξινομημένες ως εύφλεκτες, ευαισθητοποιοί και ορισμένες ουσίες που ταξινομούνται ως επικίνδυνες για το περιβάλλον) χρησιμοποιείται μόνον η φράση κινδύνου,

(iii) παρακάτω, παρατίθενται οι συντμήσεις για κάθε κατηγορία κινδύνου:

- Εκρηκτικό: Ε
- Οξειδωτικό: Ο
- Εξαιρετικά εύφλεκτο: F+
- Πολύ εύφλεκτο: F
- Εύφλεκτο: R10
- Πολύ τοξικό: T+
- Τοξικό: T
- Επιβλαβές: Xn
- Διαβρωτικό: C
- Ερεθιστικό: Xi
- Ευαισθητοποιός ουσία: R42 ή/και R43
- Καρκινογόνο: Carc. Cat. (1)
- Μεταλλαξιγόνο: Muta. Cat. (1)
- Τοξικό για την αναπαραγωγή: Repr. Cat. (1)
- Επικίνδυνο για το περιβάλλον: Ν ή/και R52, R53, R59.

(iv) συμπληρωματικές φράσεις κινδύνου χαρακτηριστικές για την περιγραφή άλλων ιδιοτήτων (βλ. σημεία 2.2.6 και 3.2.8 του οδηγού επισήμανσης) εμφαίνονται σε ξεχωριστά τετραγωνίδια στην ίδια σειρά αν και δεν αποτελούν τυπικά μέρος της ταξινόμησης.

(β) Η επισήμανση, που περιλαμβάνει:

(i) το γράμμα με το οποίο χαρακτηρίζεται η ουσία σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ (βλ. άρθρο 23 παράγραφος 2 στοιχείο γ)). Το γράμμα αυτό έχει το χαρακτήρα σύντμησης του συμβόλου (εφόσον αποδίδεται) και της ένδειξης κινδύνου

(ii) τις φράσεις κινδύνου, με τη μορφή σειράς αριθμών των οποίων προηγείται το γράμμα R που είναι ενδεικτικό της φύσης των ειδικών κινδύνων, σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ (βλ. άρθρο 23 παράγραφος 2 στοιχείο δ)). Οι αριθμοί διαχωρίζονται:

- είτε με μία παύλα (-) για να υποδηλώνονται ξεχωριστές αναφορές σχετικά με ειδικούς κινδύνους (R),
- είτε με μία λοξή κάθετο (/) για την υποδήλωση συνδυασμένης αναφοράς, σε μία μόνο φράση, των ειδικών κινδύνων που εκτίθενται στο παράρτημα ΙΙΙ,

(iii) τις φράσεις ασφαλείας με τη μορφή σειράς αριθμών των οποίων προηγείται το γράμμα S που είναι ενδεικτικό των συνιστώμενων οδηγιών προφύλαξης, σύμφωνα με το παράρτημα IV (βλ. άρθρο 23 παράγραφος 2 στοιχείο ε)). Και σ΄ αυτή την περίπτωση, οι αριθμοί διαχωρίζονται είτε με μία παύλα είτε με μία λοξή κάθετο. Η σημασία των συνιστώμενων οδηγιών προφύλαξης αναφέρεται στο παράρτημα IV. Οι παρατιθέμενες φράσεις ασφαλείας ισχύουν μόνον για ουσίες. Οι φράσεις για τα παρασκευάσματα επιλέγονται σύμφωνα με τους συνήθεις κανόνες.

Επισημαίνεται ότι για ορισμένες επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα που διατίθενται στο ευρύ κοινό, είναι υποχρεωτικές ορισμένες φράσεις S.

Οι S1, S2 και S45 είναι υποχρεωτικές για όλες τις πολύ τοξικές, τοξικές και διαβρωτικές ουσίες και παρασκευάσματα που διατίθενται στο ευρύ κοινό.

Οι S2 και S46 είναι υποχρεωτικές για όλες τις υπόλοιπες επικί νδυνες ουσίες και παρασκευάσματα που διατίθενται στο ευρύ κοινό, εκτός όσων έχουν ταξινομηθεί μόνον ως επικίνδυνες για το περιβάλλον.

Οι φράσεις ασφαλείας S1 και S2 εμφαίνονται στο παράρτημα Ι μέσα σε παρενθέσεις και μπορούν να παραλειφθούν από την ετικέτα μόνον όταν η ουσία ή το παρασκεύασμα διατίθενται μόνο για βιομηχανική χρήση.

(γ) Τα όρια συγκέντρωσης και οι σχετικές ταξινομήσεις που είναι αναγκαίες για την ταξινόμηση επικίνδυνων παρασκευασμάτων που περιέχουν την ουσία σύμφωνα με την απόφ. Α.Χ.Σ. 1197/89 (ΦΕΚ 567/Β΄/90) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Πλην αντιθέτου υποδείξεως, τα όρια συγκέντρωσης εκφράζονται ως % κατά βάρος ποσοστό της ουσίας σε σχέση με το συνολικό βάρος του παρασκευάσματος.

Οπου δεν αναφέρονται όρια συγκέντρωσης, κατά την εφαρμογή της συμβατικής μεθόδου εκτίμησης των κινδύνων για την υγεία πρέπει να χρησιμοποιούνται τα όρια συγκέντρωσης που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της απόφ. Α.Χ.Σ. 1197/89 (ΦΕΚ 567/Β΄/90) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Γενικές επεξηγηματικές σημειώσεις

Ομάδες ουσιών

Στο παράρτημα Ι έχουν περιληφθεί ορισμένες ομαδοποιημένες καταχωρήσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, οι απαιτήσεις ταξινόμησης και επισήμανσης ισχύουν για όλες τις ουσίες που καλύπτονται από την καταχώρηση εφόσον διατίθενται στην αγορά, στο μέτρο που περιλαμβάνονται στους καταλόγους EINECS ή ELINCS. Οταν μια

(1) Ανάλογα με την περίπτωση αναφέρεται η κατηγορία καρκινογόνου, μεταλλαξιγόνου ή τοξικού για την αναπαραγωγή (δηλ. 1, 2 ή 3)

ουσία που καλύπτεται από ομαδοποιημένη καταχώρηση απαντάται ως πρόσμειξη σε άλλη ουσία, κατά την επισήμανση των ουσιών πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι απαιτήσεις ταξινόμησης και επισήμανσης που αναφέρονται στην ομαδοποιημένη καταχώρηση.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, υπάρχουν ειδικές απαιτήσεις ταξινόμησης και επισήμανσης για συγκεκριμένες ουσίες που διαφορετικά θα καλύπτονταν από την ομαδοποιημένη καταχώρηση. Στις περιπτώσεις αυτές, θα υπάρχει ειδική καταχώρηση στο παράρτημα Ι για την ουσία και η ομαδοποιημένη καταχώρηση θα συνοδεύεται από τη φράση εκτός από εκείνες που καταχωρούνται συγκεκριμένα σε άλλο σημείο του παρόντος παραρτήματος .

Σε ορισμένες περιπτώσεις, μεμονωμένες ουσίες μπορεί να καλύπτονται από περισσότερες της μιας ομαδοποιημένες καταχωρήσεις. Ο οξαλικός μόλυβδος (EINECS αριθ. 212-413-5), για παράδειγμα, καλύπτεται από την καταχώρηση για τις ενώσεις μολύβδου (αριθμός καταλόγου 082-001-00-6) καθώς επίσης και για τα άλατα του οξαλικού οξέος (607-007-00-3). Στις περιπτώσεις αυτές, η επισήμανση της ουσίας ακολουθεί τις επιμέρους επισημάνσεις και των δύο ομαδοποιημένων καταχωρήσεων. Στις περιπτώσεις όπου για τον ίδιο κίνδυνο προβλέπονται διαφορετικές ταξινομήσεις, για την επισήμανση της συγκεκριμένης ουσίας χρησιμοποιείται η αυστηρότερη ταξινόμηση (βλ. σχετικά σημ. Α παρακάτω).

Οι καταχωρήσεις στο παράρτημα Ι για άλατα (με οποιαδήποτε ονομασία) καλύπτουν τόσο την άνυδρη όσο και την ένυδρη μορφή, εκτός εάν ρητώς καθορίζεται διαφορετικά.

Ουσίες με αριθμό ELINCS

Οι ουσίες με αριθμό ELINCS του παραρτήματος Ι έχουν κοινοποιηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφ. Α.Χ.Σ. 378/94 (ΦΕΚ 705/Β΄/94) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Παραγωγός ή εισαγωγέας που δεν έχει προηγουμένως κοινοποιήσει αυτές τις ουσίες, πρέπει να ακολουθήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στην απόφ. Α.Χ.Σ. 378/94 (ΦΕΚ 705/Β΄/94) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει εφόσον προτίθεται να διαθέσει αυτές τις ουσίες στην αγορά.

Επεξήγηση των σημειώσεων σχετικά με την ταυτοποίηση, ταξινόμηση και επισήμανση ουσιών.

Σημείωση Α:

Η ουσία πρέπει να ονομάζεται στην ετικέτα με μια από τις ονομασίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι (βλ. άρθρο 23 παρ. 2 στ. α)).

Στο παράρτημα Ι, χρησιμοποιείται μερικές φορές μια γενική περιγραφή όπως ΄ενώσεις του...΄ ή ΄άλατα του ...΄. Στην περίπτωση αυτή, ο κατασκευαστής ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο διαθέτει την ουσία στην αγορά πρέπει να αναγράφει στην ετικέτα την ορθή ονομασία λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στο κεφάλαιο ΄Ονοματολογία ΄ του προλόγου:

Παράδειγμα: για το $BeCl2$ (αριθ. EINECS 232-116-4): χλωριούχο βηρύλλιο.

Σύμφωνα επίσης με την απόφ. Α.Χ.Σ. 378/94 (ΦΕΚ 705/Β΄/94) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, τα σύμβολα, οι ενδείξεις κινδύνου και οι φράσεις R και S για κάθε ουσία πρέπει να είναι αυτά που εμφαίνονται στο παράρτημα Ι (άρθρο 23 παρ. 2 στ. γ), δ) και ε)).

Στην περίπτωση ουσιών που ανήκουν σε μία συγκεκριμένη ομάδα ουσιών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι, τα σύμβολα, οι ενδείξεις κινδύνου και οι φράσεις R και S για κάθε ουσία πρέπει να είναι αυτά που εμφαίνονται στη σχετική καταχώρηση του παραρτήματος Ι.

Στην περίπτωση ουσιών που ανήκουν σε περισσότερες από μία ομάδες ουσιών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι, τα σύμβολα, οι ενδείξεις κινδύνου και οι φράσεις R και S για κάθε ουσία πρέπει να είναι αυτά που εμφαίνονται και στις δύο σχετικές καταχωρήσεις του παραρτήματος Ι. Στις περιπτώσεις όπου στις δύο καταχωρήσεις δίνονται δύο διαφορετικές ταξινομήσεις για τον ίδιο κίνδυνο, χρησιμοποιείται η αυστηρότερη ταξινόμηση.

Π.χ

Ταξιν. ομαδ. καταχ. 1:	Repr. Cat.1; R61 R20/22 R33	Repr. Cat.3; R62 Xn, N; R50-53
Ταξιν. ομαδ. καταχ. 2:	Carc. Cat.1; R45	T; R23/25 N; R51-53
Ταξινόμηση ουσίας:	Carc. Cat.1; R45 T; R23/25	Repr. Cat.1; R61 Repr. Cat.3, R62 R33 N; R50-53

Σημείωση Β:

Μερικές ουσίες (οξέα, βάσεις, κλπ) διατίθενται στην αγορά σε υδατικά διαλύματα διαφόρων συγκεντρώσεων και επομένως απαιτείται διαφορετική επισήμανση αφού οι κίνδυνοι διαφέρουν ανάλογα με τη συγκέντρωση.

Οι καταχωρήσεις στο παράρτημα Ι με τη σημείωση Β αναφέρονται με ένα γενικό χαρακτηρισμό του ακόλουθου τύπου: «...% νιτρικό οξύ».

Στην περίπτωση αυτή, ο κατασκευαστής ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο διαθέτει αυτή την ουσία στην αγορά πρέπει να δηλώνει στην ετικέτα την % συγκέντρωση του διαλύματος.

Παράδειγμα: 45% νιτρικό οξύ.

Εκτός εάν άλλως δηλώνεται, νοείται ότι η % συγκέντρωση εκφράζεται ως βάρος/βάρος.

Η αναγραφή πρόσθετων στοιχείων (π.χ.: ειδικό βάρος, βαθμοί Μπωμέ) ή φράσεων περιγραφής χαρακτηριστικών (π.χ. ατμίζον ή παγόμορφο) επιτρέπεται.

Σημείωση C:

Ορισμένες οργανικές ουσίες μπορεί να διατίθενται στην αγορά είτε σε συγκεκριμένη ισομερή μορφή είτε ως μίγμα διαφόρων ισομερών.

Στο παράρτημα Ι χρησιμοποιείται μερικές φορές μία γενική περιγραφή του τύπου: «ξυλενόλη».

Στην περίπτωση αυτή, ο κατασκευαστής ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο διαθέτει την ουσία αυτή στην αγορά πρέπει να δηλώνει στην ετικέτα αν πρόκειται για συγκεκριμένο ισομερές (α) ή για μίγμα ισομερών (β).

Παράδειγμα: (α) 2,4-διμεθυλοφαινόλη
(β) ξυλενόλη (μίγμα ισομερών).

Σημείωση D:

Ορισμένες ουσίες που υπόκεινται σε αυτόματο πολυμερισμό ή διάσπαση διατίθενται εν γένει στην αγορά σε σταθεροποιημένη μορφή. Οι ουσίες αυτές αναφέρονται στο παράρτημα Ι της απόφ. Α.Χ.Σ. 378/94 (ΦΕΚ 705/Β΄/94) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με τη μορφή αυτή.

Ωστόσο, μερικές φορές οι ουσίες αυτές διατίθενται στην αγορά υπό μη σταθεροποιημένη μορφή. Στην περίπτωση αυτή, ο κατασκευαστής ή οποιοδήποτε άλλο πρό-

σωπο διαθέτει τέτοια ουσία στην αγορά πρέπει να αναγράφει στην ετικέτα το όνομα της ουσίας ακολουθούμενο από τη φράση «μη σταθεροποιημένη».

Παράδειγμα: μεθακρυλικό οξύ (μη σταθεροποιημένο).

Σημείωση Ε:

Ουσίες με ειδικές επιπτώσεις στην υγεία του ανθρώπου (βλ. κεφ. 4 του παραρτ. VI) που ταξινομούνται ως καρκινογόνες, μεταλλαξιγόνες και/ή τοξικές για την αναπαραγωγή στις κατηγορίες 1 ή 2 συνοδεύονται από τη σημείωση Ε εφόσον είναι ταξινομημένες και ως πολύ τοξικές (Τ+), τοξικές (Τ) ή επιβλαβείς (Xn). Στην περίπτωση αυτών των ουσιών, οι φράσεις κινδύνου R20, R21, R22, R23, R24, R25, R26, R27, R28, R39, R40, R48 και R65 καθώς και κάθε συνδυασμός αυτών των φράσεων συνοδεύεται από τη λέξη «επίσης».

Παραδείγματα:

R45-23 «Μπορεί να προκαλέσει καρκίνο.
Είναι επίσης τοξικό όταν εισπνέεται»

R46-27/28 «Μπορεί να προκαλέσει κληρονομικές γενετικές βλάβες.
Είναι επίσης πολύ τοξικό σε επαφή με το δέρμα και σε περίπτωση καταπόσεως».

Σημείωση F:

Η ουσία αυτή μπορεί να περιέχει σταθεροποιητή. Εάν ο σταθεροποιητής μεταβάλλει τις επικίνδυνες ιδιότητες της ουσίας, όπως υποδεικνύονται από την ετικέτα του παραρτήματος Ι, η ετικέτα πρέπει να συντάσσεται σύμφωνα με τους κανόνες επισήμανσης των επικίνδυνων παρασκευασμάτων.

Σημείωση G:

Η ουσία αυτή μπορεί να διατίθεται στην αγορά σε εκρηκτική μορφή οπότε, στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αξιολογείται χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες μεθόδους δοκιμής και να φέρει ετικέτα που να εμφαίνει τις εκρηκτικές της ιδιότητες.

Σημείωση Η:

Η ταξινόμηση και επισήμανση αυτής της ουσίας ισχύουν για την ή τις επικίνδυνες ιδιότητες τις οποίες υποδηλώνουν η ή οι φράσεις κινδύνου σε συνδυασμό με την ή τις αναφερόμενες κατηγορίες κινδύνου. Για κάθε άλλη πτυχή ταξινόμησης και επισήμανσης ισχύουν οι απαιτήσεις του άρθρου 6 της απόφ. Α.Χ.Σ. 378/94 (ΦΕΚ 705/Β΄/94) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει για τους κατασκευαστές, διανομείς και εισαγωγείς αυτής της ουσίας. Το τελικό περιεχόμενο της ετικέτας πρέπει να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του σημείου 7 του παραρτήματος VI της απόφ. Α.Χ.Σ. 378/94 (ΦΕΚ 705/Β΄/94) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Η παρούσα σημείωση έχει εφαρμογή σε ορισμένα παράγωγα του άνθρακα και του πετρελαίου και σε ορισμένες καταχωρήσεις για ομάδες ουσιών του παραρτήματος Ι.

Σημείωση J:

Δεν είναι αναγκαία η ταξινόμηση μιας ουσίας ως καρκινογόνου εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι η περιεκτικότητά της σε βενζόλιο (EINECS αριθ. 200-753-7) είναι χαμηλότερη από 0,1% κ.β.. Η παρούσα σημείωση έχει εφαρμογή μόνο σε ορισμένα πολύπλοκα παράγωγα του άνθρακα και του πετρελαίου του παραρτήματος Ι.

Σημείωση Κ:

Δεν είναι αναγκαία η ταξινόμηση μιας ουσίας ως καρκινογόνου εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι η περιεκτικότητά της σε 1,3-βουταδιένιο (EINECS αριθ. 203-450-8) είναι χαμηλότερη από 0,1% κ.β.. Εφόσον η ουσία δεν ταξινομείται ως καρκινογόνος, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τουλάχιστον οι φράσεις S (2-)9-16. Η παρούσα σημείωση έχει εφαρμογή μόνο σε ορισμένα πολύπλοκα παράγωγα του πετρελαίου του παραρτήματος Ι.

Σημείωση L:

Δεν είναι αναγκαία η ταξινόμηση μιας ουσίας ως καρκινογόνου εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι η περιεκτικότητά της σε εκχύλισμα DMSO, μετρούμενη κατά IP 346, είναι χαμηλότερη από 3%. Η παρούσα σημείωση έχει εφαρμογή μόνο σε ορισμένα πολύπλοκα παράγωγα του πετρελαίου του παραρτήματος Ι.

Σημείωση Μ:

Δεν είναι αναγκαία η ταξινόμηση μιας ουσίας ως καρκινογόνου εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι η περιεκτικότητά της σε βενζο[α]-πυρένιο (EINECS αριθ. 200-028-5) είναι χαμηλότερη από 0,005% κ.β.. Η παρούσα σημείωση έχει εφαρμογή μόνο σε ορισμένα πολύπλοκα παράγωγα του άνθρακα του παραρτήματος Ι.

Σημείωση Ν:

Δεν είναι αναγκαία η ταξινόμηση μιας ουσίας ως καρκινογόνου εφόσον είναι γνωστή η πλήρης πορεία διυλίσεως και μπορεί να αποδειχθεί ότι η ουσία από την οποία παράγεται δεν είναι καρκινογόνος. Η παρούσα σημείωση έχει εφαρμογή μόνο σε ορισμένα πολύπλοκα παράγωγα του πετρελαίου του παραρτήματος Ι.

Σημείωση Ρ:

Δεν είναι αναγκαία η ταξινόμηση μιας ουσίας ως καρκινογόνου εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι περιέχει λιγότερο από 0,1% κ.β. βενζόλιο (EINECS αριθ. 200-753-7).

Όταν η ουσία ταξινομείται ως καρκινογόνος, έχει εφαρμογή και η σημείωση Ε.

Όταν η ουσία δεν ταξινομείται ως καρκινογόνος, χρησιμοποιούνται τουλάχιστον οι φράσεις S (2-)23-24-62.

Η παρούσα σημείωση έχει εφαρμογή μόνο για ορισμένα πολύπλοκα παράγωγα του πετρελαίου του παραρτήματος Ι.

Σημείωση Q:

Δεν είναι αναγκαία η ταξινόμηση μιας ουσίας ως καρκινογόνου εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι η ουσία πληρεί μία από τις κάτωθι προϋποθέσεις:

- σε δοκιμή βραχυπρόθεσμης βιοπαραμονής με εισπνοή έχει αποδειχθεί ότι ίνες με μήκος μεγαλύτερο από 20 μm έχουν σταθμισμένη ημιζωή μικρότερη από 10 ημέρες

ή

- σε δοκιμή βραχυπρόθεσμης βιοπαραμονής με ενδοτραχειακή ενστάλλαξη έχει αποδειχθεί ότι ίνες με μήκος μεγαλύτερο από 20 μm έχουν σταθμισμένη ημιζωή μικρότερη από 40 ημέρες

ή

- σε κατάλληλη ενδοπεριτοναϊκή δοκιμή δεν έχουν προκύψει ενδείξεις ενίσχυσης της καρκινογενετικότητας

ή

- απουσία σχετικής παθογενετικότητας ή νεοπλαστικών μεταβολών σε κατάλληλη μακροπρόθεσμη δοκιμή με εισπνοή.

Σημείωση R:

Δεν είναι αναγκαία η ταξινόμηση ινών ως καρκινογόνων

εφόσον η μέση σταθμισμένη κατά μήκος γεωμετρική διάμετρός τους μείον δύο τυπικά σφάλματα είναι μεγαλύτερη από 6 μm.

Σημείωση S:

Αυτή η ουσία μπορεί να μην χρειάζεται ετικέτα σύμφωνα με το άρθρο 23. Βλ. σημείο 8 του παραρτήματος VI.

Επεξήγηση των σημειώσεων που αφορούν την επισήμανση των παρασκευασμάτων

Η σημασία των σημειώσεων που εμφανίζονται στα δεξιά των ορίων συγκέντρωσης είναι η ακόλουθη:

Σημείωση 1:

Οι αναφερόμενες συγκεντρώσεις ή, εφόσον δεν αναγράφονται τέτοιες συγκεντρώσεις, οι γενικές συγκεντρώσεις της απόφ. Α.Χ.Σ. 1197/89 (ΦΕΚ 567/Β΄/90) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει εκφράζουν τα % κ.β. ποσοστά του μεταλλικού στοιχείου σε σχέση με το συνολικό βάρος του παρασκευάσματος.

Σημείωση 2:

αναφερόμενη συγκέντρωση των ισοκυανικών εκφράζει το % κ.β. ποσοστό του ελεύθερου μονομερούς σε σχέση με το συνολικό βάρος του παρασκευάσματος.

Σημείωση 3:

Η αναφερόμενη συγκέντρωση εκφράζει το % κ.β. ποσοστό διαλελυμένων στο νερό χρωμικών ιόντων σε σχέση με το συνολικό βάρος του παρασκευάσματος.

Σημείωση 4:

Τα παρασκευάσματα που περιέχουν αυτές τις ουσίες πρέπει να ταξινομούνται ως επιβλαβή με τη φράση R65 εφόσον πληρούν τα κριτήρια του σημείου 3.2.3 του παραρτήματος VI.

Σημείωση 5:

Τα όρια συγκεντρώσεως για τα αέρια παρασκευάσματα εκφράζονται ως % ποσοστό όγκου κατ΄ όγκο.

Σημείωση 6:

Σε παρασκευάσματα που περιέχουν αυτές τις ουσίες πρέπει να αποδίδεται η φράση R67 εφόσον πληρούν τα κριτήρια του σημείου 3.2.8 του παραρτήματος VI.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1D

006-075-00-6
007-005-00-7
603-017-00-7
606-008-00-6
606-015-00-4
607-193-00-6
607-202-00-3
609-014-00-7
613-005-00-3
613-055-00-6
615-005-01-6

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

R 66

ES: La exposición repetida puede provocar sequedad o formación de grietas en la piel
DA: Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud
DE: Wiederholter Kontakt kann zu spröder oder rissiger Haut führen
EL: Παρατεταμένη έκθεση μπορεί να προκαλέσει ξηρότητα δέρματος ή σκάσιμο
EN: Repeated exposure may cause skin dryness or cracking
FR: L΄exposition répétée peut provoquer dessèchement ou gerçures de la peau
IT: L΄esposizione ai vapori può provocare secchezza e screpolature della pelle
NL: Herhaalde blootstelling kan een droge of een gebarsten huid veroorzaken
PT: Pode provocar secura da pele ou fissuras, por exposição repetida
FI: Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua
SV: Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor

R 67

ES: La inhalación de vapores puede provocar somnolencia y vértigo
DA: Dampe kan give sløvhed og svimmelhed
DE: Dämpfe können Schläfrigkeit und Benommenheit verursachen
EL: Η εισπνοή ατμών μπορεί να προκαλέσει υπνηλία και ζάλη
EN: Vapours may cause drowsiness and dizziness
FR: L΄inhalation de vapeurs peut provoquer somnolence et vertiges
IT: L΄inalazione dei vapori può provocare sonnolenza e vertigini
NL: Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken
PT: Pode provocar sonolência e vertigens, por inalação dos vapores
FI: Höyryt voitat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta
SV: Åkan göra att man blir dåsig och omtöcknad

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3A

S 23

FR: Ne pas respirer les gaz/fumées/vapeurs/aérosols

S 29

ES: No tirar los residuos por el desagüe
DA: Må ikke tømmes i kloakafløb
DE: Nicht in die Kanalisation gelangen lassen
EL: Μην αδειάζετε το υπόλοιπο του περιεχομένου στην αποχέτευση
EN: Do not empty into drains
FR: Ne pas jeter les résidus a l΄ égout
IT: Non gettarè i residui nelle fognature
NL: Afval niet in de gootsteen werpen
PT: Não deitar os resíduos no esgoto
FI: Ei saa tyhjentää viemäriin
SV: Töm ej I avloppet

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3B

S 63

ES: En caso de accidente por inhalación, alejar a la victima fuera de la zona contaminada y mantenerla en reposo
DA: Ved ulykkestilfælde ved indånding bringes tilskadekomme ud i frisk luft og holdes i ro
DE: Bei Unfall durch Einatmen: Verunfallten an die frische Luft bringen und ruhigstellen
EL: Σε περίπτωση ατυχήματος λόγω εισπνοής: απομακρύνετε το θύμα από το μολυσμένο χώρο και αφήστε το να ηρεμήσει
EN: In case of accident by inhalation: remove casualty to fresh air and keep at rest

FR: En cas d´accident par inhalation, transporter la victime hors de la zone contaminée et la garder au repos
IT: In caso di incidente per inalazione, allontanare l´infortunato dalla zona contaminata e mantenerlo a riposo
NL: Bij een ongeval door inademing: slachtoffer in de frisse lucht brengen en laten rusten
PT: Em caso de inalação acidental, remover a vítima da zona contaminada e mantê-la em repouso
FI: Jos ainetta on onnettomuuden sattuessa hengitetty: siirrä henkilö raittiiseen ilmaan ja pidä hänet levossa
SV: Vid olycksfall via inandning, flytta den drabbade till frisk luft och låt vila

S 64
ES: En caso de ingestión, lavar la boca con agua (solamente si la persona está consciente)
DA: Ved indtagelse, skyl munden med vand (kun hvis personen er ved bevisthed)
DE: Bei Verschlucken Mund mit Wasser ausspülen (nur wenn Verunfallter bei Bewußtsein ist)
EL: Σε περίπτωση κατάποσης, ξεπλύνετε το στόμα με νερό (μόνο εφόσον το θύμα διατηρεί τις αισθήσεις του)
EN: If swallowed, rinse mouth with water (only if the person is conscious)
FR: En cas d´ingestion, rincer la bouche avec de l´eau (seulement si la personne est consciente)
IT: In caso di ingestione, sciacquare la bocca con acqua (solamente se l´infortunato è cosciente)
NL: Bij inslikken, mond met watter spoelen (alleen als de persoon bij bewustzijn is)
PT: Em caso de ingestão, lavar repetidamente a boca com água (apenas se a vitíma estiver consciente)
FI: Jos ainetta on nielty, huuhtele suu vedellä (vain jos henkilö on tajuissaan)
SV: Vid förtäring, skölj munnen med vatten (endast om personen är vid medvetande)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3C

S 27/28
ES: Después del contacto con la piel, quítese immediatamente toda la ropa manchada o salpicada y lávese immediata y abundantemente con ... (productos a especificar por el fabricante)
DA: Kommer stof på huden, tages tilsmudset tøj straks af og der vaskes med store mængder ... (angives af fabrikanten)
DE: Bei Berührung mit der Haut beschmutzte Kleidung sofort ausziehen und sofort abwaschen mit viel ... (vom Hertsteller anzugeben)
EL: Σε περίπτωση επαφής με το δέρμα, αφαιρέστε αμέσως όλα τα μολυσμένα ρούχα και πλύνετε αμέσως με άφθονο ... (το είδος του υγρού καθορίζεται από τον παραγωγό)
EN: After contact with skin, take off immediately all contaminated clothing, and wash immediately with plenty of ... (to be specified by the manufacturer)
FR: Après contact avec la peau, enlever immédiatement tout vêtement souillé ou éclaboussé et se laver immédiatement et abondamment avec ... (produits appropriés à indiquer par le fabricant)
IT: In caso di contatto con la pelle, togliersi di dosso immediatamente gli indumenti contaminati e lavarsi immediatamente e abbondantemente con ... (prodotti idonei da indicarsi da parte del fabbricante)
NL: Na contact met de huid, alle besmette kleding onmiddellijk uittrekken en de huid onmiddellijk wassen met veel ... (aan te geven door de fabrikant)
PT: Em caso de contacto com a pele, retirar imediatamente toda a roupa contaminada e lavar imediata e abundantemente com ... (produto adequado a indicar pelo produtor)
FI: Ihokosketuksen jälkeen, saastunut vaatetus on riisuttava välittömästi ja roiskeet huuhdeltava välittömästi runsaalla määrällä ... (aineen ilmoittaa valmistaja/maahantuoja)
SV: Vid kontakt med huden, tag genast av alla nedstänkta kläder och tvätta genast med mycket ... (anes av tillverkaren)

S 29/35
ES: No tirar los residuos por el desagüe; elimínense los residuos del producto y sus recipientes con todas las precauciones posibles
DA: Må ikke tømmes I kloakafløb; stoffet og emballagen skal bortskaffes på en sikker måde
DE: Nicht in die Kanalisation gelangen lassen; Abfälle und Behälter müssen in gesicherter Weise beseitigt werden
EL: Μην αδειάζετε το υπόλοιπο του περιεχομένου στην αποχέτευση, διαθέστε αυτό το υλικό και τον περιέκτη του κατά ασφαλή τρόπο
EN: Do not empty into drains; dispose of this material and its container in a safe way
FR: Ne pas jeter les résidus à l´égout; ne se débarrasser de ce produit et de son recipient qu´en prenant toutes les precautions d´usage
IT: Non gettare i residui nelle fognature; non disfarsi del prodotto e del recipiente se non con le dovute precauzioni
NL: Afval niet in de gootsteen werpen; stof en verpakking op veilige wijze afvoeren
PT: Não deitar os resíduos no esgoto; não eliminar o produto e o seu recipiente sem tomar as precauções de segurança devidas
FI: Ei saa tyhjentää viemäriin; hävitä tämä aine ja sen pakkaus turvallisesti
SV: Töm ej i avloppet, oskadliggör produkt och förpackning på säkert sätt

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

1.6. Τα στοιχεία που απαιτούνται για την ταξινόμηση και την επισήμανση των ουσιών μπορούν να ληφθούν ως εξής:

α) όσον αφορά ουσίες για τις οποίες απαιτούνται οι πληροφορίες που καθορίζονται στο παράρτημα VII, τα περισσότερα από τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την ταξινόμηση και επισήμανση περιλαμβάνονται στο «βασικό φάκελλο». Η ταξινόμηση και επισήμανση πρέπει να επανεξετάζονται, εάν είναι αναγκαίο, όταν υπάρχουν διαθέσιμες κι άλλες πληροφορίες (παράρτημα VIII)·

β) όσον αφορά άλλες ουσίες (π.χ. εκείνες που αναφέρονται στο σημείο 1.5 παραπάνω), τα στοιχεία που απαι-

τούνται για την ταξινόμηση και επισήμανση μπορούν, εάν είναι αναγκαίο, να ληφθούν από διάφορες πηγές, π.χ. από τα αποτελέσματα προηγουμένων δοκιμών, πληροφορίες που απαιτούνται από τους διεθνείς κανονισμούς μεταφοράς επικινδύνων ουσιών, πληροφορίες που προέρχονται από εργασίες αναφοράς και τη βιβλιογραφία ή πληροφορίες που είναι αποτέλεσμα πρακτικών εμπειριών. Μπορούν επίσης να ληφθούν υπόψη, κατά περίπτωση, και τα αποτελέσματα έγκυρων μελετών σχέσεων δομής προς δραστικότητα και οι κρίσεις ειδικών.

Τα στοιχεία που απαιτούνται για την ταξινόμηση και επισήμανση παρασκευασμάτων μπορούν να ληφθούν:

α) εφόσον πρόκειται για φυσικοχημικά δεδομένα, με την εφαρμογή των μεθόδων που καθορίζονται στο παράρτημα V. Για τον προσδιορισμό της ευφλεκτότητας και των οξειδωτικών ιδιοτήτων αερίων παρασκευασμάτων, μπορεί να χρησιμοποιηθεί μέθοδος υπολογισμού (βλέπε κεφάλαιο 9).

β) εφόσον πρόκειται για δεδομένα σχετικά με τις επιπτώσεις στην υγεία:

- με την εφαρμογή των μεθόδων που καθορίζονται στο παράρτημα V ή/και με την εφαρμογή της συμβατικής μεθόδου που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 στοιχεία α) έως θ) της Αποφαση ΑΧΣ 1197/89 (ΦΕΚ 567/Β΄/90), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει ή, στην περίπτωση της R 65, με την εφαρμογή των κανόνων του σημείου 3.2.3,

- ωστόσο, εφόσον πρόκειται για την αξιολόγηση των καρκινογόνων, μεταλλαξιγόνων και των επί της αναπαραγωγής επιπτώσεων, με την εφαρμογή της συμβατικής μεθόδου που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 στοιχεία ι) έως ζ) της Αποφαση ΑΧΣ 1197/89 (ΦΕΚ 567/Β΄/90), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Σημείωση αναφορικά με την εκτέλεση δοκιμών σε ζώα

Η εκτέλεση δοκιμών σε ζώα για τη συγκέντρωση πειραματικών δεδομένων υπόκειται στις διατάξεις της οδηγίας 86/609/ΕΟΚ περί της προστασίας των ζώων που χρησιμοποιούνται για πειραματικούς σκοπούς.

1.7.2. Εφαρμογή των καθοδηγητικών κριτηρίων για ουσίες

Τα καθοδηγητικά κριτήρια που καθορίζονται στο παρόν παράρτημα εφαρμόζονται ως έχουν όταν τα υπόψη δεδομένα έχουν αποκτηθεί με μεθόδους δοκιμών συγκρίσιμες με εκείνες που περιγράφονται στο παράρτημα V. Στις άλλες περιπτώσεις, τα διαθέσιμα δεδομένα πρέπει να αξιολογούνται με σύγκριση των εφαρμοσθεισών μεθόδων δοκιμών με εκείνες που αναφέρονται στο παράρτημα V και με τους κανόνες που καθορίζονται στο παρόν παράρτημα για τον προσδιορισμό της κατάλληλης ταξινόμησης και επισήμανσης.

Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να υπάρχουν αμφιβολίες ως προς την εφαρμογή των σχετικών κριτηρίων, ιδιαίτερα όταν απαιτείται γι΄ αυτά η κρίση ειδικών. Στις περιπτώσεις αυτές ο παραγωγός, ο διανομέας ή ο εισαγωγέας θα πρέπει να ταξινομούν προσωρινά και να επισημαίνουν την ουσία επί τη βάσει αξιολόγησης των ενδείξεων από αρμόδιο άτομο.

Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 6, όταν έχει εφαρμοστεί η ανωτέρω διαδικασία και εκφράζονται ανησυχίες για πιθανές ασυνέπειες, μπορεί να υποβληθεί πρόταση για την καταχώρηση της προσωρινής ταξινόμησης στο παράρτημα Ι. Η πρόταση θα πρέπει να υποβάλλεται σε ένα από τα κράτη μέλη και να συνοδεύεται από κατάλληλα επιστημονικά δεδομένα (βλέπε επίσης σημείο 4.1).

Παρόμοια διαδικασία μπορεί να εφαρμοστεί και όταν λαμβάνονται πληροφορίες που δημιουργούν υπόνοιες σχετικά με την ακρίβεια υφιστάμενης καταχώρησης, στο παράρτημα Ι.

2.2.2.1. Παρατηρήσεις σχετικά με τα υπεροξείδια

Για τις εκρηκτικές ιδιότητες, τα οργανικά υπεροξείδια ή τα παρασκευάσματά τους με τη μορφή που διατίθενται στην αγορά ταξινομούνται σύμφωνα με τα κριτήρια του σημείου 2.2.1 με βάση δοκιμές που διενεργούνται σύμφωνα με τις μεθόδους του παραρτήματος V.

Όσον αφορά τις οξειδωτικές ιδιότητες, στα οργανικά υπεροξείδια δεν μπορούν να εφαρμοστούν οι μέθοδοι του παραρτήματος V.

Όσον αφορά ουσίες, οργανικά υπεροξείδια που δεν έχουν ήδη ταξινομηθεί ως εκρηκτικά ταξινομούνται ως επικίνδυνα με βάση τη δομή τους (π.χ. R-O-O-H·R1-O-O-R2).

Παρασκευάσματα που δεν έχουν ήδη ταξινομηθεί ως εκρηκτικά ταξινομούνται με την εφαρμογή της υπολογιστικής μεθόδου που βασίζεται στο ποσοστό ενεργού οξυγόνου όπως περιγράφεται στο σημείο 9.5.

Τα οργανικά υπεροξείδια ή τα παρασκευάσματά τους που δεν έχουν ήδη ταξινομηθεί ως εκρηκτικά ταξινομούνται ως οξειδωτικά εάν τα υπεροξείδια ή τα παρασκευάσματά τους περιέχουν:

- οργανικά υπεροξείδια σε αναλογία μεγαλύτερη του 5% ή,

- διαθέσιμο οξυγόνο από οργανικά υπεροξείδια σε αναλογία μεγαλύτερη του 0,5% και υπεροξείδιο του υδρογόνου σε αναλογία μεγαλύτερη του 5%.

3.2.3. Επιβλαβείς ουσίες

Οι ουσίες και τα παρασκευάσματα ταξινομούνται ως επιβλαβή και τους αποδίδεται το σύμβολο «Xn» και η ένδειξη κινδύνου «επιβλαβές» σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται κατωτέρω. Οι φράσεις κινδύνου προσδιορίζονται σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:

R 22 Επιβλαβές σε περίπτωση κατάποσης

Αποτελέσματα οξείας τοξικότητας:

- LD_{50} από του στόματος, σε επίμυες: $200 < LD_{50} \leq 2000$ mg/Kg,

- διακριτική δόση, από του στόματος, σε επίμυες, 50mg/Kg: επιβίωση του 100% αλλά με έκδηλη τοξικότητα,

- επιβίωση κάτω του 100% σε δόση 500 mg/Kg, σε επίμυες, από του στόματος με τη μέθοδο σταθερής δόσης. Βλέπε τον πίνακα εκτίμησης στν μέθοδο δοκιμής Β1 (α) του παραρτήματος V.

R 21 Επιβλαβές σε επαφή με το δέρμα

Αποτελέσματα οξείας τοξικότητας:

- LD_{50} από του δέρματος, σε επίμυες ή κουνέλια: $400 < LD_{50} \leq 2000$ mg/Kg.

R 20 Επιβλαβές όταν εισπνέεται

Αποτελέσματα οξείας τοξικότητας:

- LC_{50} δι' εισπνοής, σε επίμυες για αερολύματα ή σωματίδια: $1 < LC_{50} \leq 5$mg/l/4 ώρες,

- LC_{50} δι' εισπνοής, σε επίμυες, για αέρια ή ατμούς: $2 < LC_{50} \leq 20$mg/l/4 ώρες,

R 65 Επιβλαβές: μπορεί να προκαλέσει βλάβη στους πνεύμονες σε περίπτωση κατάποσης

Υγρές ουσίες και παρασκευάσματα που εμφανίζουν κίνδυνο αναρρόφησης από τον άνθρωπο λόγω χαμηλού ιξώδους:

α) για ουσίες και παρασκευάσματα που περιέχουν αλειφατικούς, αλεικυκλικούς και αρωματικούς υδρογονάνθρακες σε συνολική συγκέντρωση ίση ή μεγαλύτερη από 10% και έχουν είτε

- χρόνο ροής μικρότερο από 30 sec, σε δοχείο ISO 3 mm σύμφωνα με το ISO 2431, ή

- κινηματικό ιξώδες μετρούμενο με διακριβωμένο υάλινο τριχοειδές ιξωδόμετρο σύμφωνα με το ISO 3104/3105 μικρότερο από 7 x 10^{-6} m^2/sec, στους 40°C, ή

- κινηματικό ιξώδες βάσει μετρήσεων με τη μέθοδο της περιστροφικής ιξωδομετρίας σύμφωνα με το ISO 3129 μικρότερο από 7 x 10^{-6} μ^2/sec, στους 40°C.

Σημείωση: Να σημειωθεί ότι ουσίες και παρασκευάσματα που πληρούν τα κριτήρια αυτά δεν χρειάζεται να ταξινομηθούν εφόσον εμφανίζουν μέση επιφανειακή τάση μεγαλύτερη από 33mN/m στους 25°C μετρούμενη με το τασιόμετρο du Nuoy ή με τις μεθόδους δοκιμής του παραρτήματος V, μέρος Α.5·

β) για ουσίες και παρασκευάσματα, με βάση την πρακτική εμπειρία σε ανθρώπους.

R 40 Πιθανός κίνδυνος μόνιμων επιδράσεων

- επαρκείς αποδείξεις ότι μπορεί να προκληθούν μη αντιστρέψιμες βλάβες εκτός από τις επιπτώσεις που αναφέρονται στο κεφάλαιο 4, ύστερα από μια και μόνη έκθεση δια καταλλήλου οδού, γενικά στις δόσεις που αναφέρονται ανωτέρω.

Για την ένδειξη της οδού χορήγησης/έκθεσης χρησιμοποιείται ένας από τους ακόλουθους συνδυασμούς: R 40/20, R40/21, R 40/22, R 40/20/21, R 40/20/22, R 40/21/22, R 40/20/21/22.

R 48 Κίνδυνος σοβαρής βλάβης της υγείας κατόπιν παρατεταμένης έκθεσης

- σοβαρή βλάβη (σαφής οργανική διαταραχή ή μορφολογική μεταβολή με τοξικολογική σημασία) μπορεί να προκληθεί λόγω επανειλημμένης ή παρατεταμένης έκθεσης δια καταλλήλου οδού.

Οι ουσίες και τα παρασκευάσματα ταξινομούνται τουλάχιστον ως επιβλαβή όταν οι επιπτώσεις αυτές παρατηρούνται σε επίπεδα της τάξης:

- από του στόματος, σε επίμυες ≤ 50mg/Kg (βάρος σώματος)/ημέρα,

- από του δέρματος, σε επίμυες ή κουνέλια ≤ 100mg/Kg (βάρος σώματος)/ημέρα,

- δι' εισπνοής, σε επίμυες ≤ 0,25mg/l, 6 h/ημέρα.

Αυτές οι κατευθυντήριες τιμές μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα όταν παρατηρούνται σοβαρές βλάβες σε υποχρόνια (90 ημέρες) δοκιμασία τοξικότητας. Κατά την ερμηνεία αποτελεσμάτων δοκιμασίας υποξείας τοξικότητας (28 ημέρες) οι τιμές αυτές θα πρέπει να τριπλασιάζονται περίπου. Σε περίπτωση που διατίθενται αποτελέσματα δοκιμασιών χρόνιας τοξικότητας (διετής) αυτά πρέπει να αξιολογούνται κατά περίπτωση. Εάν διατίθενται αποτελέσματα δοκιμασιών διάφορης διάρκειας χρησιμοποιούνται κατά κανόνα εκείνα που αντιστοιχούν στη δοκιμασία με τη μεγαλύτερη διάρκεια.

Για την ένδειξη της οδού χορήγησης/έκθεσης χρησιμοποιείται ένας από τους ακόλουθους συνδυασμούς: R 48/20, R48/21, R 48/22, R 48/20/21, R 48/20/22, R 48/21/22, R 48/20/21/22.

3.2.3.1. Σχόλια σχετικά με πτητικές ουσίες

Για ορισμένες ουσίες με υψηλή συγκέντρωση κορεσμένων ατμών είναι δυνατόν να διατίθενται ενδείξεις για επιπτώσεις που εμπνέουν ανησυχία. Οι ουσίες αυτές μπορεί να μη ταξινομούνται βάσει των κριτηρίων για τις επιπτώσεις στην υγεία του παρόντος οδηγού (3.2.3) ή να μην καλύπτονται από το 3.2.8. Εντούτοις, εάν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ότι οι ουσίες αυτές είναι δυνατόν να παρουσιάσουν κινδύνους κατά το συνήθη χειρισμό και χρήση τους, τότε μπορεί να απαιτηθεί να ταξινομηθούν κατά περίπτωση στο παράρτημα Ι.

3.2.6.1. Φλεγμονή του δέρματος

Πρέπει να χρησιμοποιείται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα κριτήρια, η ακόλουθη φράση:

R 38 Ερεθίζει το δέρμα

- Ουσίες και παρασκευάσματα που προκαλούν σοβαρή φλεγμονή του δέρματος η οποία εμμένει για 24 τουλάχιστον ώρες έπειτα από περίοδο έκθεσης μέχρι τεσσάρων ωρών προσδιοριζόμενη σε κουνέλια σύμφωνα με τη μέθοδο δοκιμής δερματικού ερεθισμού που αναφέρεται στο παράρτημα V.

Η φλεγμονή του δέρματος θεωρείται σοβαρή όταν:

α) η μέση τιμή των αποτελεσμάτων, είτε πρόκειται για εμφάνιση ερυθήματος και εσχάρας είτε για εμφάνιση οιδήματος, υπολογιζόμενη σε όλα τα υπό δοκιμή ζώα, είναι 2 ή περισσότερο,

β) ή, στην περίπτωση όπου η δοκιμή του παραρτήματος V έχει πραγματοποιηθεί με τη χρήση τριών ζώων, σε δύο ή περισσότερα ζώα παρατηρείται εμφάνιση είτε ερυθήματος και εσχάρας είτε οιδήματος ισοδυνάμου με μια μέση τιμή 2 ή μεγαλύτερη, υπολογιζόμενη σε κάθε ζώο χωριστά.

Και στις δύο περιπτώσεις, για τον υπολογισμό των αντίστοιχων μέσων τιμών, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται όλες οι τιμές σε καθένα από τα χρονικά σημεία ελέγχου (24, 48 και 72 ώρες) πρόκλησης βλάβης.

Η φλεγμονή του δέρματος θεωρείται επίσης σοβαρή όταν εμμένει σε δύο τουλάχιστον ζώα μετά το τέλος του χρόνου παρατήρησης. Θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη και ειδικές επιπτώσεις όπως π.χ. υπερπλασία, απολέπιση, αποχρωματισμός, ραγάδες, εφελκίδες και αλωπεκίαση.

Σχετικά στοιχεία μπορούν επίσης να υπάρχουν και από μελέτες μη οξείας τοξικότητας σε ζώα (βλέπε σχόλια για την R 48, σημείο 2.δ). Τα στοιχεία αυτά θεωρούνται σημαντικά εάν τα εμφανιζόμενα αποτελέσματα είναι συγκρίσιμα με εκείνα που περιγράφηκαν παραπάνω.

- Ουσίες και παρασκευάσματα που προκαλούν σοβαρή φλεγμονή του δέρματος με βάση παρατηρήσεις στην πράξη σε ανθρώπους σε άμεση, παρατεταμένη ή επαναλαμβανόμενη επαφή.

- Οργανικά υπεροξείδια, εκτός αν υπάρχουν ενδείξεις περί του αντιθέτου.

Παραισθησία: Παραισθησία που προκαλείται στον άνθρωπο λόγω επαφής με το δέρμα πυρεθροειδών γεωργικών φαρμάκων δεν θεωρείται ως ερεθιστική δράση που να δικαιολογεί ταξινόμηση ως Xi, R 38. Εντούτοις, για τις ουσίες που έχουν παρόμοια δράση, θα πρέπει να χρησιμοποιείται η φράση S 24.

3.2.8. Άλλες τοξικολογικές ιδιότητες

Σε ουσίες και παρασκευάσματα που ταξινομούνται βάσει του 2.2.1 έως 3.2.7 ανωτέρω ή/και των κεφαλαίων 4 και 5, πρέπει να χρησιμοποιούνται συμπληρωματικές φράσεις κινδύνου σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια (με βάση εμπειρία αποκτηθείσα κατά τη σύνταξη του παραρτήματος I).

R 29 Σε επαφή με το νερό ελευθερώνονται τοξικά αέρια

Για ουσίες και παρασκευάσματα που όταν έλθουν σε επαφή με νερό ή υγρό αέρα εκλύουν πολύ τοξικά/τοξικά αέρια σε ενδεχομένως επικίνδυνες ποσότητες: π.χ. φωσφίδιο του αργιλίου, πενταθειούχος φωσφόρος.

R 31 Σε επαφή με οξέα ελευθερώνονται τοξικά αέρια

Για ουσίες και παρασκευάσματα που αντιδρούν με οξέα και εκλύουν τοξικά αέρια σε επικίνδυνες ποσότητες: π.χ. υποχλωριώδες νάτριο, πολυθειούχο βάριο. Για ουσίες που χρησιμοποιούνται από το ευρύ κοινό, η χρησιμοποίηση της φράσης S 50 [να μην αναμιγνύεται με... (προσδιορίζεται από τον παραγωγό)] αρμόζει περισσότερο.

R 32 Σε επαφή με οξέα ελευθερώνονται πολύ τοξικά αέρια

Για ουσίες και παρασκευάσματα που αντιδρούν με οξέα και εκλύουν πολύ τοξικά αέρια σε επικίνδυνες ποσότητες: π.χ. άλατα υδροκυανιούχου οξέος, νατραζίδιο. . Για ουσίες που χρησιμοποιούνται από το ευρύ κοινό, η χρησιμοποίηση της φράσης S 50 [να μην αναμιγνύεται με... (προσδιορίζεται από τον παραγωγό)] αρμόζει περισσότερο.

R 33 Κίνδυνος αθροιστικών επιδράσεων

Για ουσίες και παρασκευάσματα που μπορούν να συσσωρευτούν στον ανθρώπινο οργανισμό και προκαλούν ενδεχομένως ανησυχία, που εντούτοις δεν αρκεί για να δικαιολογήσει τη χρήση της R 48.

R 64 Μπορεί να βλάψει τα βρέφη που τρέφονται με μητρικό γάλα

Για ουσίες και παρασκευάσματα που λαμβάνονται από γυναίκες και ενδέχεται να έχουν επίδραση στη γαλουχία ή να ανευρεθούν (συμπεριλαμβανομένων των μεταβολιτών τους) στο μητρικό γάλα σε ποσότητες ανησυχητικές για την υγεία του βρέφους που θηλάζει.

Σχόλια για τη χρήση της φράσης R (και σε ορισμένες περιπτώσεις της φράσης R 33) παρατίθενται στο σημείο 4.2.3.3.

R 66 Επανειλημμένη έκθεση μπορεί να προκαλέσει ξηρότητα ή σκάσιμο του δέρματος

Για ουσίες και παρασκευάσματα που μπορεί να εμπνεύσουν ανησυχία λόγω πρόκλησης ξηρότητας, απολέπισης ή σκασίματος του δέρματος αλλά που δεν πληρούν τα κριτήρια για την R 38:

με βάση:

- είτε παρατηρήσεις στην πράξη έπειτα από συνήθη χειρισμό και χρήση,

- είτε σχετικές ενδείξεις όσον αφορά τις προβλεπόμενες επιπτώσεις τους στο δέρμα.

Βλέπε επίσης παραγράφους 1.6 και 1.7.

R67 Οι ατμοί μπορεί να προκαλέσουν υπνηλία και ζάλη

Για πτητικές ουσίες και παρασκευάσματα που περιέχουν τέτοιες ουσίες που προκαλούν σαφή συμπτώματα καταστολής του κεντρικού νευρικού συστήματος από εισπνοή και που δεν είναι ήδη ταξινομημένες για οξεία τοξικότητα από εισπνοή (R 20, R 23, R 26, R 40/20, R 39/23 ή R 39/26).

Μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ακόλουθες ενδείξεις:

α) Στοιχεία από μελέτες σε ζώα που δείχνουν που δείχνουν σαφή σημεία καταστολής του ΚΝΣ όπως νάρκωση, λήθαργο, έλλειψη συντονισμού (συμπεριλαμβανομένης της απώλειας των αντανακλαστικών ισορρόπησης) και αταξία:

- είτε σε συγκεντρώσεις/χρόνους έκθεσης που δεν υπερβαίνουν τα 20 mg/l/4h

- είτε για τις οποίες ο λόγος της επιδρώσας συγκέντρωσης σε χρόνο $\leq$ 4h προς τη συγκέντρωση κορεσμένων ατμών (ΣΚΑ) στους 20°C είναι $\leq$ 1/10.

β) Πρακτική εμπειρία από ανθρώπους (π.χ. νάρκωση, υπνηλία, μειωμένη ετοιμότητα, απώλεια ανακλαστικών, έλλειψη συντονισμού, ίλιγγοι) βάσει καλά τεκμηριωμένων αναφορών υπό συγκρίσιμες συνθήκες έκθεσης με τα αποτελέσματα που καθορίστηκαν παραπάνω σε ζώα.

Βλέπε επίσης παραγράφους 1.6 και 1.7.

Για άλλες συμπληρωματικές φράσεις κινδύνου βλέπε σημείο 2.2.6

4.1.2. Εάν ένας παραγωγός, διανομέας ή εισαγωγέας έχει πληροφορίες που δείχνουν ότι μια ουσία θα πρέπει να ταξινομηθεί και να επισημανθεί σύμφωνα με τα κριτήρια που προβλέπονται στα σημεία 4.2.1, 4.2.2 ή 4.2.3, πρέπει να επισημαίνει προσωρινά την ουσία σύμφωνα με αυτά τα κριτήρια επί τη βάσει αξιολόγησης των ενδείξεων από αρμόδιο άτομο.

4.1.3. Ο παραγωγός, διανομέας ή εισαγωγέας υποβάλλει το ταχύτερο δυνατό έγγραφο που συνοψίζει όλες τις σχετικές πληροφορίες σε ένα κράτος μέλος στην αγορά του οποίου διατίθεται η ουσία. Το συνοπτικό αυτό έγγραφο πρέπει να περιέχει βιβλιογραφία με όλες τις σχετικές παραπομπές, περιλαμβανομένων και τυχόν μη δημοσιευμένων σχετικών δεδομένων.

4.1.4. Επιπλέον, κάθε παραγωγός, διανομέας ή εισαγωγέας που διαθέτει νέα στοιχεία σχετικά με την ταξινόμηση και επισήμανση μιας ουσίας σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στα σημεία 4.2.1, 4.2.2 ή 4.2.3 πρέπει να υποβάλλει τα δεδομένα αυτά το ταχύτερο δυνατό, σε ένα κράτος μέλος στην αγορά του οποίου διατίθεται η ουσία.

5.2.2. Μη υδάτινο περιβάλλον

5.2.2.1. Οι ουσίες ταξινομούνται ως επικίνδυνες για το περιβάλλον και χαρακτηρίζονται με το σύμβολο «Ν», την κατάλληλη ένδειξη κινδύνου και τις κατάλληλες φράσεις κινδύνου, σύμφωνα με τα παρακάτω κριτήρια:

R 54 Τοξικό για τη χλωρίδα

R 55 Τοξικό για την πανίδα

R 56 Τοξικό για τους οργανισμούς του εδάφους

R 57 Τοξικό για τις μέλισσες

R 58 Μπορεί να προκαλέσει μακροχρόνιες δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον

Ουσίες οι οποίες με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με τις ιδιότητές τους, τη σταθερότητά τους, τη δυνατότητά τους να συσσωρεύονται και την προβλεπόμενη ή παρατηρούμενη περιβαλλοντική τους πορεία και συμπεριφορά, μπορεί να ενέχουν άμεσο ή μακροπρόθεσμο ή/και ύστερο κίνδυνο για τη δομή ή/και λειτουργία των φυσικών οικοσυστημάτων, εκτός εκείνων που καλύπτονται από το σημείο 5.2.1 παραπάνω. Λεπτομερή κριτήρια θα εκπονηθούν αργότερα.

5.2.2.2. Οι ουσίες ταξινομούνται ως επικίνδυνες για το περιβάλλον και χαρακτηρίζονται με το σύμβολο «Ν», την

κατάλληλη ένδειξη κινδύνου και τις κατάλληλες φράσεις κινδύνου σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:

R 59 Επικίνδυνο για τη στιβάδα του όζοντος

Ουσίες οι οποίες με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με τις ιδιότητές τους και την προβλεπόμενη ή παρατηρούμενη περιβαλλοντική τους πορεία και συμπεριφορά μπορεί να ενέχουν κίνδυνο για τη δομή ή/και τη λειτουργία της στιβάδας του στρατοσφαιρικού όζοντος. Σε αυτές περιλαμβάνονται ουσίες που απαριθμούνται στο παράρτημα ι του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3093/94 του Συμβουλίου για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος (ΕΕ L 333 της 22.12.1994, σ.1) και των μεταγενέστερων τροποποιήσεών του.

6.2. Φράσεις οδηγιών ασφαλούς χρήσης για ουσίες και παρασκευάσματα

S 1 Να φυλάσσεται κλειδωμένο

- Εφαρμογή:

- σε πολύ τοξικές, τοξικές και διαβρωτικές ουσίες και παρασκευάσματα

- Κριτήρια χρήσης:

- υποχρεωτική για τις ανωτέρω ουσίες και παρασκευάσματα όταν πωλούνται στο ευρύ κοινό.

S 2 Μακριά από παιδιά

- Εφαρμογή:

- σε όλες τις επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα

- Κριτήρια χρήσης:

- υποχρεωτική για όλες τις επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα που πωλούνται στο ευρύ κοινό, με εξαίρεση εκείνες που ταξινομούνται μόνο ως επικίνδυνες για το περιβάλλον.

S 3 Να φυλάσσεται σε δροσερό μέρος

- Εφαρμογή:

- σε οργανικά υπεροξείδια,

- σε άλλες επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα με σημείο ζέσεως ≤ 40°C

- Κριτήρια χρήσης:

- υποχρεωτική για οργανικά υπεροξείδια, εκτός αν χρησιμοποιείται η φράση S 47 ,

- συνιστάται για άλλες επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα με σημείο ζέσεως μικρότερο ή ίσο των 40°C.

S 4 Μακριά από κατοικημένους χώρους

- Εφαρμογή:

- σε πολύ τοξικές και τοξικές ουσίες και παρασκευάσματα

- Κριτήρια χρήσης:

- κανονικά περιορίζεται σε πολύ τοξικές και τοξικές ουσίες και παρασκευάσματα όταν είναι σκόπιμο να συμπληρώσει τη φράση S 13, π.χ. όταν υπάρχει κίνδυνος εισπνοής και η ουσία ή το παρασκεύασμα πρέπει να αποθηκευθεί μακριά από κατοικημένους χώρους. Οι οδηγίες δεν αποσκοπούν στο να αποκλείσουν την ενδεδειγμένη χρησιμοποίηση της ουσίας ή του παρασκευάσματος σε κατοικημένους χώρους.

S 5 Να διατηρείται το περιεχόμενο μέσα σε .... (το είδος του κατάλληλου υγρού καθορίζεται από τον παραγωγό)

- Εφαρμογή:

- σε αυτοαναφλεγόμενες στερεές ουσίες και παρασκευάσματα.

- Κριτήρια χρήσης:

- κανονικά περιορίζεται σε ειδικές περιπτώσεις π.χ. για το νάτριο, το κάλιο ή τον λευκό φωσφόρο.

S 6 Να διατηρείται σε ατμόσφαιρα .... (το είδος του αδρανούς αερίου καθορίζεται από τον παραγωγό)

- Εφαρμογή:

- σε επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα που πρέπει να διατηρούνται σε ατμόσφαιρα αδρανούς αερίου.

- Κριτήρια χρήσης:

- κανονικά περιορίζεται σε ειδικές περιπτώσεις, π.χ. ορισμένες οργανομεταλλικές ενώσεις.

S 7 Ο περιέκτης να διατηρείται ερμητικά κλειστός

- Εφαρμογή:

- σε οργανικά υπεροξείδια

- σε ουσίες και παρασκευάσματα που εκλύουν πολύ τοξικά, τοξικά επιβλαβή ή εξαιρετικά εύφλεκτα αέρια,

- σε ουσίες και παρασκευάσματα που, όταν βρεθούν σε επαφή με υγρασία, εκλύουν εξαιρετικά εύφλεκτα αέρια,

- σε πολύ εύφλεκτα στερεά.

- Κριτήρια χρήσης

- υποχρεωτική για τα οργανικά υπεροξείδια,

- συνιστάται και για άλλα πεδία εφαρμογής που αναφέρονται παραπάνω.

S 8 Ο περιέκτης να προστατεύεται από την υγρασία

- Εφαρμογή:

- σε ουσίες και παρασκευάσματα που μπορεί να αντιδράσουν ισχυρά με το νερό,

- σε ουσίες και παρασκευάσματα τα οποία, όταν έρχονται σε επαφή με το νερό, ελευθερώνουν εξαιρετικά εύφλεκτα αέρια,

- σε ουσίες και παρασκευάσματα τα οποία, σε επαφή με το νερό, ελευθερώνουν πολύ τοξικά ή τοξικά αέρια.

- Κριτήρια χρήσης:

- κανονικά περιορίζεται στα πεδία εφαρμογής που αναφέρονται παραπάνω, όταν χρειάζεται να ενισχυθεί η προειδοποίηση που δίδεται από τις φράσεις R 14, R 15 και ιδίως R 29.

S 9 Ο περιέκτης να διατηρείται σε καλά αεριζόμενο μέρος

- Εφαρμογή:

- σε πτητικές ουσίες και παρασκευάσματα που μπορούν να εκλύουν πολύ τοξικούς, τοξικούς ή επιβλαβείς ατμούς,

- σε εξαιρετικά εύφλεκτα ή πολύ εύφλεκτα υγρά και εξαιρετικά εύφλεκτα αέρια.

- Κριτήρια χρήσης:

- συνιστάται για πτητικές ουσίες και παρασκευάσματα που μπορούν να εκλύουν πολύ τοξικούς, τοξικούς ή επιβλαβείς ατμούς,

- συνιστάται για εξαιρετικά εύφλεκτα ή πολύ εύφλεκτα υγρά ή εξαιρετικά εύφλεκτα αέρια.

S 12 Μη διατηρείτε τον περιέκτη ερμητικά κλεισμένο

- Εφαρμογή:

- σε ουσίες και παρασκευάσματα που, με την έκλυση αερίων ή ατμών, μπορούν να διαρρήξουν το δοχείο.

- Κριτήρια χρήσης:

- κανονικά περιορίζεται στις ειδικές περιπτώσεις που αναφέρονται παραπάνω.

S 13 Μακριά από τρόφιμα, ποτά και ζωοτροφές

- Εφαρμογή:

- σε πολύ τοξικές, τοξικές και επιβλαβείς ουσίες και παρασκευάσματα.

- Κριτήρια χρήσης:

- συνιστάται όταν οι ουσίες και παρασκευάσματα αυτά ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό.

S 14 Μακριά από ...... (ασύμβατα υλικά που υποδεικνύονται από τον παραγωγό)
- Εφαρμογή:
- σε οργανικά υπεροξείδια.
- Κριτήρια χρήσης:
- υποχρεωτική και κατά κανόνα περιοριζόμενη στα οργανικά υπεροξείδια. Εντούτοις, μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις όταν η ασυμβατότητα είναι δυνατόν να προκαλέσει ιδιαίτερο κίνδυνο.

S 15 Μακριά από θερμότητα
- Εφαρμογή:
- σε ουσίες και παρασκευάσματα τα οποία μπορούν να αποσυντεθούν ή μπορεί να αντιδράσουν αυθόρμητα υπό την επίδραση της θερμότητας.
- Κριτήρια χρήσης:
- περιορίζεται κανονικά σε ειδικές περιπτώσεις, π.χ. μονομερή, αλλά δεν χρησιμοποιείται εάν έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί οι φράσεις κινδύνου R 2, R 3 ή/και R 5.

S 16 Μακριά από πηγές ανάφλεξης - απαγορεύεται το κάπνισμα
- Εφαρμογή:
- σε εξαιρετικά εύφλεκτα ή πολύ εύφλεκτα υγρά και εξαιρετικά εύφλεκτα αέρια.
- Κριτήρια χρήσης:
- συνιστάται για τις ουσίες και τα παρασκευάσματα που αναφέρονται παραπάνω, αλλά δεν χρησιμοποιείται εάν έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί οι φράσεις κινδύνου R 2, R 3 ή/και R 5.

S 17 Μακριά από καύσιμα υλικά
- Εφαρμογή:
- σε ουσίες και παρασκευάσματα που μπορούν να σχηματίσουν εκρηκτικά ή αυτοαναφλεγόμενα μείγματα με τα καύσιμα υλικά.
- Κριτήρια χρήσης:
- μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ειδικές περιπτώσεις, π.χ. για να δώσει έμφαση στις φράσεις κινδύνου R 8 και R 9.

S 18 Χειριστείτε και ανοίξτε τον περιέκτη προσεκτικά
- Εφαρμογή:
- σε ουσίες και παρασκευάσματα που υπάρχει κίνδυνος να δημιουργήσουν υπερπίεση στο δοχείο,
- σε ουσίες και παρασκευάσματα που μπορούν να σχηματίσουν εκρηκτικά υπεροξείδια.
- Κριτήρια χρήσης:
- περιορίζεται κανονικά στις περιπτώσεις που αναφέρονται παραπάνω, όταν υπάρχει κίνδυνος βλάβης στα μάτια ή/και όταν οι ουσίες και τα παρασκευάσματα αυτά μπορεί να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό.

S 20 Μην τρώτε ή πίνετε όταν το χρησιμοποιείτε
- Εφαρμογή:
- σε πολύ τοξικές, τοξικές και διαβρωτικές ουσίες και παρασκευάσματα.
- Κριτήρια χρήσης:
- Κριτήρια χρήσης:
- περιορίζεται κανονικά σε ειδικές περιπτώσεις (π.χ. αρσενικό και ενώσεις αρσενικού, φθοροξεικές ενώσεις), ιδίως όταν κάποιο από τα υλικά αυτά μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το ευρύ κοινό.

S 21 Μην καπνίζετε όταν το χρησιμοποιείτε
- Εφαρμογή:
- σε ουσίες και παρασκευάσματα που παράγουν τοξικά προϊόντα κατά την καύση.
- Κριτήρια χρήσης:
- περιορίζεται κανονικά σε ειδικές περιπτώσεις (π.χ. αλογονωμένες ενώσεις).

S 22 Μην αναπνέετε τη σκόνη
- Εφαρμογή:
- σε όλες τις στερεές επικίνδυνες, ουσίες και παρασκευάσματα.
- Κριτήρια χρήσης:
- υποχρεωτική για τις προαναφερόμενες ουσίες και παρασκευάσματα για τις οποίες χρησιμοποιείται η φράση κινδύνου R 42,
- συνιστάται για τις προαναφερόμενες ουσίες και παρασκευάσματα που διατίθενται υπό μορφή εισπνεύσιμης σκόνης ενώ οι κίνδυνοι για την υγεία από την εισπνοή της σκόνης αυτής δεν είναι γνωστοί.

S 23 Μην αναπνέετε αέρια/αναθυμιάσεις/ατμούς/εκνεφώματα (η κατάλληλη διατύπωση καθορίζεται από τον παραγωγό)
- Εφαρμογή:
- σε όλες τις υγρές ή αέριες επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα.
- Κριτήρια χρήσης:
- υποχρεωτική για τις προαναφερόμενες ουσίες και παρασκευάσματα για τις οποίες χρησιμοποιείται η φράση κινδύνου R 42,
- υποχρεωτική για τις ουσίες και παρασκευάσματα που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν με ψεκασμό. Οι φράσεις S 38 ή S πρέπει να χρησιμοποιηθούν συμπληρωματικά,
- συνιστάται όταν είναι αναγκαίο να εφιστάται η προσοχή του χρήστη σε κινδύνους από την εισπνοή, που δεν αναφέρονται στις φράσεις κινδύνου που πρέπει να χρησιμοποιούνται.

S 24 Αποφεύγετε την επαφή με το δέρμα
- Εφαρμογή:
- σε όλες τις ουσίες και τα παρασκευάσματα που είναι επικίνδυνα για την υγεία
- Κριτήρια χρήσης:
- υποχρεωτική για τις ουσίες και παρασκευάσματα που συνοδεύονται από τη φράση R 43, εκτός κι αν συνυπάρχει και η φράση S 36,
- συνιστάται όταν είναι αναγκαίο να εφιστάται η προσοχή του χρήστη σε κινδύνους από την επαφή με το δέρμα που δεν αναφέρονται στις φράσεις κινδύνου (π.χ. παραισθησία) που πρέπει να χρησιμοποιούνται. Εντούτοις, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να προσδώσει έμφαση σε τέτοιες φράσεις κινδύνου

S 25 Αποφεύγετε την επαφή με τα μάτια
- Εφαρμογή:
- σε όλες τις ουσίες και τα παρασκευάσματα που είναι επικίνδυνα για την υγεία
- Κριτήρια χρήσης:
- συνιστάται όταν είναι αναγκαίο να εφιστάται η προσοχή του χρήστη σε κινδύνους από την επαφή με τα μάτια που δεν αναφέρονται στις φράσεις κινδύνου που πρέπει να χρησιμοποιούνται. Εντούτοις, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να προσδώσει έμφαση σε τέτοιες φράσεις κινδύνου
- συνιστάται για ουσίες που συνοδεύονται από τις φράσεις R 34, R 35, R 36 ή R 41 που είναι πιθανόν να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό

S 26 Σε περίπτωση επαφής με τα μάτια, πλύνετέ τα αμέσως με άφθονο νερό και ζητήστε ιατρική συμβουλή

- Εφαρμογή:

- σε διαβρωτικές ή ερεθιστικές ουσίες και παρασκευάσματα.

- Κριτήρια χρήσης:

- υποχρεωτική για διαβρωτικές ουσίες και παρασκευάσματα και για εκείνες για τις οποίες προβλέπεται ότι πρέπει να συνοδεύονται από τη φράση R 41,

- συνιστάται για ερεθιστικές ουσίες και παρασκευάσματα και για εκείνες για τις οποίες προβλέπεται ότι πρέπει να συνοδεύονται από τη φράση κινδύνου R 36.

S 27 Αφαιρέστε αμέσως όλα τα ενδύματα που έχουν μολυνθεί

- Εφαρμογή:

- σε πολύ τοξικές, τοξικές ή διαβρωτικές ουσίες και παρασκευάσματα

- Κριτήρια χρήσης:

- υποχρεωτική για πολύ τοξικές ουσίες και παρασκευάσματα που συνοδεύονται από τη φράση R 27 και που είναι πιθανόν να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό

- συνιστάται για πολύ τοξικές ουσίες και παρασκευάσματα που συνοδεύονται από τη φράση R 27 και χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία. Εντούτοις, αυτή η φράση ασφαλούς χρήσης δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται εφόσον υπάρχει η S 36

- συνιστάται για τοξικές ουσίες και παρασκευάσματα που συνοδεύονται από τη φράση R 24 καθώς και για διαβρωτικές ουσίες και παρασκευάσματα που είναι πιθανόν να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό

S 28 Σε περίπτωση επαφής με το δέρμα, πλυθείτε αμέσως με άφθονο ... (το είδος του υγρού καθορίζεται από τον παραγωγό)

- Εφαρμογή:

- σε πολύ τοξικές, τοξικές ή διαβρωτικές ουσίες και παρασκευάσματα

- Κριτήρια χρήσης:

- υποχρεωτική για πολύ τοξικές ουσίες και παρασκευάσματα

- συνιστάται για τις άλλες ουσίες και παρασκευάσματα που αναφέρονται παραπάνω, ιδιαίτερα όταν το νερό δεν είναι το πλέον ενδεδειγμένο υγρό έκπλυσης

- συνιστάται για διαβρωτικές ουσίες και παρασκευάσματα που είναι πιθανόν να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό

S 29 Μην αδειάζετε το υπόλοιπο του περιεχομένου στην αποχέτευση

- Εφαρμογή:

- σε εξαιρετικά ή πολύ εύφλεκτα υγρά που δεν αναμειγνύονται με το νερό

- σε πολύ τοξικές και τοξικές ουσίες και παρασκευάσματα

- σε ουσίες επικίνδυνες για το περιβάλλον

- Κριτήρια χρήσης:

- υποχρεωτική για ουσίες επικίνδυνες για το περιβάλλον και συνοδευόμενες από το σύμβολο «N», που είναι πιθανόν να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό, εκτός κι αν αυτή είναι η προβλεπόμενη χρήση

- συνιστάται για άλλες ουσίες και παρασκευάσματα που αναφέρονται παραπάνω που είναι πιθανόν να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό, εκτός κι αν αυτή είναι η προβλεπόμενη χρήση.

S 30 Μην προσθέτετε ποτέ νερό στο προϊόν αυτό

- Εφαρμογή:

- σε ουσίες και παρασκευάσματα που αντιδρούν βίαια με το νερό,

- Κριτήρια χρήσης:

- περιορίζεται κανονικά σε ειδικές περιπτώσεις (π.χ. θειϊκό οξύ) και μπορεί να χρησιμοποιηθεί, κατά περίπτωση, για να δώσει τις σαφέστερες δυνατές πληροφορίες, είτε για να προσδώσει έμφαση στη φράση R 14 είτε ως εναλλακτική αντί της R 14.

S 33 Λάβετε προστατευτικά μέτρα έναντι ηλεκτροστατικών εκκενώσεων

- Εφαρμογή:

- σε εξαιρετικά ή πολύ εύφλεκτες ουσίες και παρασκευάσματα.

- Κριτήρια χρήσης:

- συνιστάται για ουσίες και παρασκευάσματα που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία και οι οποίες δεν απορροφούν υγρασία. Στην πράξη δεν χρησιμοποιείται ποτέ για ουσίες και παρασκευάσματα που διατίθενται στην αγορά για χρήση από το ευρύ κοινό.

S 35 Το υλικό και ο περιέκτης του πρέπει να απορρίπτονται με ασφαλή τρόπο

- Εφαρμογή:

- σε όλες τις επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα

- Κριτήρια χρήσης:

- συνιστάται για ουσίες και παρασκευάσματα για τα οποία απαιτούνται ειδικές οδηγίες για να διασφαλιστεί η σωστή τελική διάθεσή τους.

S 36 Να φοράτε κατάλληλη προστατευτική ενδυμασία

- Εφαρμογή:

- σε οργανικά υπεροξείδια,

- σε πολύ τοξικές, τοξικές, ή επιβλαβείς ουσίες και παρασκευάσματα

- σε διαβρωτικές ουσίες και παρασκευάσματα.

- Κριτήρια χρήσης:

- υποχρεωτική για τις πολύ τοξικές και διαβρωτικές ουσίες και παρασκευάσματα,

- υποχρεωτική για τις ουσίες και παρασκευάσματα για τα οποία χρησιμοποιούνται οι φράσεις κινδύνου R 21 ή R 24,

- υποχρεωτική για τις καρκινογόνες, τις μεταλλαξιγόνες και τοξικές για την αναπαραγωγή ουσίες της κατηγορίας 3 εκτός κι αν οι επιπτώσεις προκαλούνται μόνον κατόπιν εισπνοής της ουσίας ή του παρασκευάσματος,

- υποχρεωτική για τα οργανικά υπεροξείδια,

- συνιστάται για τις τοξικές ουσίες και παρασκευάσματα όταν η τιμή LD_{50} δερματικής τοξικότητας δεν είναι γνωστή, αλλά η ουσία ή το παρασκεύασμα ενδέχεται να είναι τοξικά σε επαφή με το δέρμα,

- συνιστάται για τις ουσίες και τα παρασκευάσματα που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία και μπορούν να βλάψουν την υγεία μετά από παρατεταμένη έκθεση σε αυτές.

S 37 Να φοράτε κατάλληλα γάντια

- Εφαρμογή:

- σε πολύ τοξικές, τοξικές, επιβλαβείς ή διαβρωτικές ουσίες και παρασκευάσματα

- σε οργανικά υπεροξείδια

- σε ουσίες και παρασκευάσματα που ερεθίζουν το δέρμα ή προκαλούν ευαισθητοποίηση από την επαφή με το δέρμα

- Κριτήρια χρήσης:
- υποχρεωτική για πολύ τοξικές και διαβρωτικές ουσίες και παρασκευάσματα
- υποχρεωτική για ουσίες και παρασκευάσματα που συνοδεύονται από τις R 21, R 24 ή R 43
- υποχρεωτική για τις καρκινογόνες, μεταλλαξιγόνες και τοξικές για την αναπαραγωγή ουσίες της κατηγορίας 3 εκτός κι αν τα αποτελέσματα επέρχονται αποκλειστικά κατόπιν εισπνοής των ουσιών και παρασκευασμάτων
- υποχρεωτική για οργανικά υπεροξείδια
- συνιστάται για τοξικές ουσίες και παρασκευάσματα όταν η τιμή LD_{50} δερματικής τοξικότητας είναι άγνωστη αλλά η ουσία ή το παρασκεύασμα είναι πιθανόν να αποδειχθούν επιβλαβή κατά την επαφή με το δέρμα
- συνιστάται για ουσίες και παρασκευάσματα ερεθιστικά για το δέρμα.

S 38 Σε περίπτωση ανεπαρκούς χειρισμού, χρησιμοποιείτε κατάλληλη αναπνευστική συσκευή
- Εφαρμογή:
-σε πολύ τοξικές ή τοξικές ουσίες και παρασκευάσματα.
- Κριτήρια χρήσης:
-κανονικά περιορίζεται σε ειδικές περιπτώσεις που συνεπάγονται τη χρήση πολύ τοξικών ή τοξικών ουσιών και παρασκευασμάτων στη βιομηχανία ή τη γεωργία.

S 39 Χρησιμοποιείτε μέσα προστασίας των ματιών/του προσώπου
-Εφαρμογή:
- σε οργανικά υπεροξείδια,
- σε διαβρωτικές ουσίες και παρασκευάσματα, περιλαμβανομένων των ερεθιστικών που ενέχουν σοβαρούς κινδύνους για τα μάτια,
- σε πολύ τοξικές και τοξικές ουσίες και παρασκευάσματα.
-Κριτήρια χρήσης:
-υποχρεωτική για ουσίες και παρασκευάσματα για τις οποίες χρησιμοποιούνται οι φράσεις R 34, R 35 ή R 41,
-υποχρεωτική για τα οργανικά υπεροξείδια,
-συνιστάται όταν πρέπει να εφιστάται η προσοχή του χρήστη σε κινδύνους από την επαφή με τα μάτια οι οποίοι δεν αναφέρονται στις χρησιμοποιούμενες φράσεις κινδύνου,
-κανονικά περιορίζεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις για τις πολύ τοξικές ή τοξικές ουσίες και παρασκευάσματα, όταν υπάρχει κίνδυνος βιαίας εκτοξεύσεως σταγονιδίων και είναι δυνατόν να απορροφηθούν εύκολα από το δέρμα.

S 40 Για τον καθαρισμό του δαπέδου και όλων των αντικειμένων που έχουν μολυνθεί από το υλικό αυτό χρησιμοποιείτε .... (το είδος καθορίζεται από τον παραγωγό)
-Εφαρμογή:
-σε όλες τις επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα.
-Κριτήρια χρήσης:
- κανονικά περιορίζεται σε εκείνες τις επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα, για τις οποίες το νερό δεν θεωρείται το κατάλληλο μέσο καθαρισμού (π.χ. όταν είναι απαραίτητη η απορρόφηση από υλικό σε μορφή σκόνης, ή διάλυση με διαλύτη) και όπου είναι σημαντικό για την υγεία ή/και για λόγους ασφαλείας να υπάρχει προειδοποίηση στην ετικέτα.

S 41 Σε περίπτωση πυρκαγιάς ή/και έκρηξης μην αναπνέετε τους καπνούς
- Εφαρμογή:
- σε επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα που κατά την καύση αναδίδουν πολύ τοξικά ή τοξικά αέρια.
- Κριτήρια χρήσης:
- κανονικά περιορίζεται σε ειδικές περιπτώσεις.

S 42 Κατά τη διάρκεια υποκαπνισμού/ψεκασμού χρησιμοποιείτε κατάλληλη αναπνευστική συσκευή (η κατάλληλη διατύπωση καθορίζεται από τον παραγωγό)
- Εφαρμογή:
- σε ουσίες και παρασκευάσματα που προορίζονται για τέτοια χρήση, αλλά που μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο την υγεία και την ασφάλεια του χρήστη, εκτός εάν ληφθούν οι κατάλληλες προφυλάξεις.
- Κριτήρια χρήσης:
- κανονικά περιορίζεται σε ειδικές περιπτώσεις.

S 43 Σε περίπτωση πυρκαγιάς χρησιμοποιείτε ....(αναφέρεται το ακριβές είδος μέσων πυρόσβεσης. Εάν το νερό αυξάνει τον κίνδυνο προστίθεται: Μη χρησιμοποιείτε ποτέ νερό)
- Εφαρμογή:
- σε εξαιρετικά εύφλεκτες, πολύ εύφλεκτες και εύφλεκτες ουσίες και παρασκευάσματα.
- Κριτήρια χρήσης:
- υποχρεωτική για ουσίες και παρασκευάσματα που, σε επαφή με το νερό ή με υγρό αέρα, εκλύουν εξαιρετικά εύφλεκτα αέρια,
- συνιστάται για εξαιρετικά εύφλεκτες, πολύ εύφλεκτες και εύφλεκτες ουσίες και παρασκευάσματα, ιδίως όταν δεν αναμειγνύονται με το νερό.

S 45 Σε περίπτωση ατυχήματος ή αν αισθανθείτε αδιαθεσία ζητείστε αμέσως ιατρική συμβουλή (δείξτε την ετικέτα αν είναι δυνατόν)
- Εφαρμογή:
- σε πολύ τοξικές ουσίες και παρασκευάσματα
- σε τοξικές και διαβρωτικές ουσίες και παρασκευάσματα
- σε ουσίες και παρασκευάσματα που προκαλούν ευαισθητοποίηση από εισπνοή
- Κριτήρια χρήσης:
- υποχρεωτική για τις ουσίες και τα παρασκευάσματα που αναφέρονται ανωτέρω

S 46 Σε περίπτωση κατάποσης ζητήστε αμέσως ιατρική συμβουλή και δείξτε αυτό τον περιέκτη ή την ετικέτα
- Εφαρμογή:
- σε όλες τις επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα, εκτός από εκείνα που είναι πολύ τοξικά, τοξικά, διαβρωτικά ή επικίνδυνα για το περιβάλλον.
- Κριτήρια χρήσης:
- υποχρεωτική για όλες τις επικίνδυνες ουσίες και τα παρασκευάσματα που αναφέρονται παραπάνω και ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό, εκτός εάν δεν υπάρχει κανένας λόγος ανησυχίας για κάποιο κίνδυνο από κατάποση, ιδίως για τα παιδιά.

S 47 Να διατηρείται σε θερμοκρασία που δεν υπερβαίνει τους ...... °C (καθορίζεται από τον παραγωγό)
- Εφαρμογή:
- σε ουσίες και παρασκευάσματα που καθίστανται ασταθή σε μια ορισμένη θερμοκρασία.

- Κριτήρια χρήσης:
- περιορίζεται κανονικά, σε ειδικές περιπτώσεις (π.χ. ορισμένα οργανικά υπεροξείδια).

S 48 Να διατηρείται διαβρεγμένο με ....(το κατάλληλο υλικό καθορίζεται από τον παραγωγό)
- Εφαρμογή:
- σε ουσίες και παρασκευάσματα που μπορούν να καταστούν πολύ ευαίσθητα σε σπινθήρες, τριβή ή πρόσκρουση, εάν αφεθούν να ξηραθούν τελείως.
- Κριτήρια χρήσης:
- κανονικά περιορίζεται σε ειδικές περιπτώσεις π.χ. νιτροκυτταρίνες.

S 49 Να διατηρείται μόνο μέσα στον αρχικό περιέκτη
- Εφαρμογή:
- σε ουσίες και παρασκευάσματα ευαίσθητα σε καταλυτική διάσπαση.
- Κριτήρια χρήσης:
- σε ουσίες και παρασκευάσματα ευαίσθητα σε καταλυτική διάσπαση π.χ. ορισμένα οργανικά υπεροξείδια.

S 50 Να μην αναμιχθεί με ... (καθορίζεται από τον παραγωγό)
- Εφαρμογή:
- σε ουσίες και παρασκευάσματα που αντιδρούν με το καθοριζόμενο προϊόν εκλύοντας πολύ τοξικά ή τοξικά αέρια,
- σε οργανικά υπεροξείδια.
- Κριτήρια χρήσης:
- συνιστάται για ουσίες και παρασκευάσματα που αναφέρονται παραπάνω και που είναι πιθανό να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό, όταν αποτελεί καλύτερη εναλλακτική της R 31 ή R 32.
- υποχρεωτική για ορισμένα υπεροξείδια που μπορούν να αντιδράσουν ισχυρά με επιταχυντές ή προωθητές.

S 51 Να χρησιμοποιείται μόνο σε καλά αεριζόμενο χώρο
- Εφαρμογή:
- σε ουσίες και παρασκευάσματα που είναι πιθανόν ή προορίζονται να παράγουν ατμούς ή σκόνη, εκνεφώματα, αναθυμιάσεις, ομίχλη κλπ., που ενέχουν κινδύνους σε περίπτωση εισπνοής ή κίνδυνο πυρκαγιάς ή έκρηξης.
- Κριτήρια χρήσης:
- συνιστάται όταν η χρήση της φράσης S 38 δεν είναι κατάλληλη. Έχει μεγάλη σημασία όταν οι ουσίες και τα παρασκευάσματα αυτά είναι πιθανόν να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό.

S 52 Δεν συνιστάται η χρήση σε ευρείες επιφάνειες σε εσωτερικούς χώρους
- Εφαρμογή:
- σε πτητικές, πολύ τοξικές, τοξικές και βλαβερές ουσίες και παρασκευάσματα που τις περιέχουν.
- Κριτήρια χρήσης:
- συνιστάται όταν είναι πιθανό να προκληθεί βλάβη στην υγεία από παρατεταμένη έκθεση σε αυτές τις ουσίες και λόγω της εξαέρωσής τους από μεγάλες επιφάνειες στο σπίτι ή σε άλλους κλειστούς χώρους όπου συγκεντρώνονται άτομα.

S 53 Αποφύγετε την έκθεση. Εφοδιαστείτε με τις οδηγίες πριν από τη χρήση
- Εφαρμογή:
- σε καρκινογόνες, μεταλλαξιγόνες ή/και τοξικές στην αναπαραγωγή ουσίες και παρασκευάσματα.
- Κριτήρια χρήσης:
- υποχρεωτική για τις ουσίες και τα παρασκευάσματα που αναφέρονται παραπάνω και που συνοδεύονται από, τουλάχιστον, μία από τις ακόλουθες φράσεις: R 45, Ρ 46, R 49, R 60 ή R 61.

S 56 Το υλικό αυτό και ο περιέκτης του να εναποτεθούν σε χώρο συλλογής επικίνδυνων ή ειδικών αποβλήτων
- Εφαρμογή:
- σε όλες τις επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα
- Κριτήρια χρήσης:
- συνιστάται για όλες τις επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα που είναι πιθανόν να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό και για τις οποίες απαιτείται ειδικός τρόπος διάθεσης

S 57 Να χρησιμοποιηθεί κατάλληλο περίβλημα για να αποφευχθεί η ρύπανση του περιβάλλοντος
- Εφαρμογή:
- σε ουσίες στις οποίες έχει αποδοθεί το σύμβολο «Ν».
- Κριτήρια χρήσης:
- περιορίζεται κανονικά σε ουσίες που δεν είναι πιθανό να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό.

S 59 Ζητείστε πληροφορίες από τον παραγωγό/προμηθευτή για ανάκτηση/ανακύκλωση
- Εφαρμογή:
- σε όλες τις επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα
- Κριτήρια χρήσης:
- υποχρεωτική για ουσίες επικίνδυνες για τη στιβάδα του όζοντος
- συνιστάται για άλλες ουσίες και παρασκευάσματα για τις οποίες συνιστάται ανάκτηση/ανακύκλωση

S 60 Το υλικό αυτό και ο περιέκτης του να θεωρηθούν κατά την διάθεσή τους ως επικίνδυνα απόβλητα
- Εφαρμογή:
- σε όλες τις επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα
- Κριτήρια χρήσης:
- συνιστάται για ουσίες και παρασκευάσματα που δεν είναι πιθανόν να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό και δεν συνοδεύονται από την S 35

S 61 Αποφύγετε την ελευθέρωσή του στο περιβάλλον. Αναφερθείτε σε ειδικές οδηγίες/δελτίο δεδομένων ασφαλείας
- Εφαρμογή:
- σε επικίνδυνες για το περιβάλλον ουσίες.
- Κριτήρια χρήσης:
- χρησιμοποιείται κανονικά για ουσίες στις οποίες έχει αποδοθεί το σύμβολο «Ν»,
- συνιστάται για όλες τις ουσίες που έχουν ταξινομηθεί ως επικίνδυνες για το περιβάλλον και που δεν καλύπτονται από τα παραπάνω.

S 62 Σε περίπτωση κατάποσης, να μην προκληθεί εμετός: ζητείστε αμέσως ιατρική συμβουλή και δείξτε αυτό το δοχείο ή την ετικέτα του
- Εφαρμογή:
- σε ουσίες και παρασκευάσματα που ταξινομούνται ως επιβλαβή και συνοδεύονται από την R 65 σύμφωνα με τα κριτήρια του σημείου 3.2.3
- δεν εφαρμόζεται σε ουσίες και παρασκευάσματα που διατίθενται στην αγορά σε περιέκτες αερολυμάτων (ή σε περιέκτες που φέρουν στεγανοποιημένο προσάρτημα ψεκασμού), βλ. σημεία 8 και 9

- Κριτήρια χρήσης:

- υποχρεωτική για ουσίες και παρασκευάσματα που αναφέρονται ανωτέρω, εάν πωλούνται ή είναι πιθανόν να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό, εκτός κι αν είναι υποχρεωτική η S 45 ή S 46

- συνιστάται για τις ουσίες και τα παρασκευάσματα που αναφέρονται ανωτέρω όταν χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία, εκτός κι αν είναι υποχρεωτική η S 45 ή S 46

S 63 Σε περίπτωση ατυχήματος λόγω εισπνοής: απομακρύνετε το θύμα από τον μολυσμένο χώρο και αφήστε το να ηρεμήσει

- Εφαρμογή:

- σε πολύ τοξικές ουσίες και παρασκευάσματα (αέρια, ατμοί, σωματίδια, πτητικά υγρά)

- σε ουσίες και παρασκευάσματα που προκαλούν ευαισθητοποίηση του αναπνευστικού συστήματος

- Κριτήρια χρήσης:

- υποχρεωτική για ουσίες και παρασκευάσματα που συνοδεύονται από τις φράσεις R 26, R 23 ή R 42 και είναι πιθανόν να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό με τρόπο που μπορεί να οδηγήσει σε εισπνοή τους

S 64 Σε περίπτωση κατάποσης, ξεπλύνετε το στόμα με νερό (μόνο εφόσον το θύμα διατηρεί τις αισθήσεις του)

- Εφαρμογή:

- σε διαβρωτικές ή ερεθιστικές ουσίες και παρασκευάσματα

- Κριτήρια χρήσης:

- συνιστάται για τις ανωτέρω ουσίες και παρασκευάσματα που είναι πιθανόν να χρησιμοποιηθούν από το ευρύ κοινό και όπου αρμόζει η ανωτέρω αγωγή.

"7.5.2. Επιλογή φράσεων ασφαλούς χρήσης

Η τελική επιλογή των φράσεων ασφαλούς χρήσης πρέπει να γίνεται έχοντας υπόψη τις φράσεις κινδύνου που αναγράφονται στην ετικέτα και την προβλεπόμενη χρήση της ουσίας ή του παρασκευάσματος:

- κατά γενικό κανόνα, τέσσερις στο μέγιστο φράσεις S αρκούν για τη διατύπωση των καταλληλότερων οδηγιών ασφαλούς χρήσης. Για το σκοπό αυτό, οι συνδυασμένες φράσεις που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV θεωρούνται ως μία φράση

- στην περίπτωση φράσεων S σχετικών με τη διάθεση, πρέπει να χρησιμοποιείται μία φράση S, εκτός κι αν είναι σαφές ότι η διάθεση του υλικού και του περιέκτη του δεν συνιστά κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον. Συμβουλές για την ασφαλή διάθεση είναι σημαντικές, ιδιαίτερα, για ουσίες και παρασκευάσματα που πωλούνται στο ευρύ κοινό

- ορισμένες φράσεις R καθίστανται περιττές εάν έχει γίνει προσεκτική επιλογή των φράσεων S και αντιστρόφως. Φράσεις S οι οποίες αντιστοιχούν εμφανώς σε φράσεις R θα εμφανίζονται στην ετικέτα μόνον εάν επιζητείται να δοθεί έμφαση σε μία συγκεκριμένη προειδοποίηση

- κατά την επιλογή των φράσεων ασφαλούς χρήσης , ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίδεται στις προβλεπόμενες συνθήκες χρήσεως ορισμένων ουσιών και παρασκευασμάτων, π.χ. για ψεκασμό ή αερόλυμα. Οι φράσεις θα πρέπει να επιλέγονται έχοντας κατά νου την προβλεπόμενη χρήση

- οι φράσεις ασφαλούς χρήσης S 1, S 2 και S 45 είναι υποχρεωτικές για όλες τις πολύ τοξικές, τοξικές και διαβρωτικές ουσίες και παρασκευάσματα που πωλούνται στο ευρύ κοινό

- οι φράσεις ασφαλούς χρήσης S 2 και S 46 είναι υποχρεωτικές για όλες τις υπόλοιπες επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα (εκτός από εκείνες που ταξινομούνται μόνον ως επικίνδυνες για το περιβάλλον) που πωλούνται στο ευρύ κοινό

Όταν οι φράσεις που επιλέγονται σύμφωνα με τα αυστηρά κριτήρια του 6.2 απολήγουν σε πλεονασμό ή ασάφεια ή είναι σαφώς μη αναγκαίες λόγω του συγκεκριμένου προϊόντος ή συσκευασίας, τότε ορισμένες φράσεις μπορούν να απαλειφθούν.»

"8. ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ: ΟΥΣΙΕΣ

8.1. Φορητές οβίδες αερίων

Για τις φορητές οβίδες αερίων οι απαιτήσεις επισήμανσης θεωρείται ότι τηρούνται όταν συμφωνούν με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 23 ή στο άρθρο 24 παράγραφος 6 στοιχείο β).

Ωστόσο, κατά παρέκκλιση του άρθρου 24 παράγραφοι 1 και 2, για τις οβίδες αερίων με χωρητικότητα ίση ή μικρότερη των 150 λίτρων νερού μπορεί να επιλεγεί μια από τις ακόλουθες εναλλακτικές λύσεις:

- η μορφή και οι διαστάσεις της ετικέτας μπορούν να είναι σύμφωνες με τις προδιαγραφές του προτύπου ISO/DP 7225,

- τα στοιχεία που καθορίζονται στο άρθρο 23 παράγραφος 2 μπορούν να παρέχονται σε σκληρό δίσκο ή ετικέτα στερεωμένη στην οβίδα.

8.2. Περιέκτες αερίου προοριζόμενοι για προπάνιο, βουτάνιο και υγραέριο (LPG)

Οι ανωτέρω ουσίες ταξινομούνται στο παράρτημα I. Παρόλο που ταξινομούνται σύμφωνα με το άρθρο 2, δεν παρουσιάζουν κίνδυνο για την υγεία του ανθρώπου όταν διατίθενται στην αγορά σε κλειστές επαναπληρούμενες κυλινδρικές φιάλες ή σε μη επαναπληρούμενα φιαλίδια μίας χρήσης κατά το πρότυπο EN 417, ως καύσιμα αέρια τα οποία ελευθερώνονται μόνο για καύση.

Αυτές οι φιάλες ή τα φιαλίδια πρέπει να επισημαίνονται με το κατάλληλο σύμβολο και τις φράσεις R και S που αφορούν την ευφλεκτότητα. Δεν απαιτούνται πληροφορίες για τις επιπτώσεις τους στην υγεία του ανθρώπου πάνω στην ετικέτα. Ωστόσο, ο υπεύθυνος για τη διάθεση της ουσίας στην αγορά οφείλει να ενημερώνει τους επαγγελματίες χρήστες, για τις επιπτώσεις στην υγεία του ανθρώπου οι οποίες θα αναγράφονται στην ετικέτα, με τη μορφή που προβλέπεται στο άρθρο 27 της αποφ. ΑΧΣ 378/94 (ΦΕΚ 705/Β΄/1994), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Στους καταναλωτές πρέπει να παρέχονται επαρκείς πληροφορίες ώστε να τους επιτρέπουν να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την υγεία και την ασφάλειά τους, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 1 της Αποφαση ΑΧΣ 508/91 (ΦΕΚ 886/Β΄/91), όπως τροποποιήθηκε από την Αποφαση ΑΧΣ 47/95 (ΦΕΚ 431/Β΄/95).

8.3. Μέταλλα σε συμπαγή μορφή

Οι ουσίες αυτές ταξινομούνται στο παράρτημα I ή πρέ-

πει να ταξινομούνται σύμφωνα με το άρθρο 6. Εντούτοις, ορισμένες από αυτές τις ουσίες, αν και ταξινομούνται σύμφωνα με το άρθρο 2 δεν παρουσιάζουν κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία από εισπνοή, κατάποση ή επαφή με το δέρμα ή για το υδάτινο περιβάλλον με τη μορφή που διατίθενται στην αγορά. Οι ουσίες αυτές δεν απαιτείται να φέρουν ετικέτα σύμφωνα με το άρθρο 23. Εντούτοις, όλες οι πληροφορίες που θα έπρεπε να εμφανίζονται στην ετικέτα πρέπει να παρέχονται στο χρήστη από τον υπεύθυνο για τη διάθεσή του μετάλλου στην αγορά, με τρόπο που προβλέπεται στο άρθρο 27.

8.4. Ουσίες που ταξινομούνται με τη φράση R65

Οι ουσίες που ταξινομούνται ως επιβλαβείς επειδή παρουσιάζουν κίνδυνο κατά την εισπνοή δεν απαιτείται να επισημαίνονται ως επιβλαβείς με R 65 εάν διατίθενται στην αγορά σε περιέκτες αερολύματος ή σε περιέκτες με προσαρμοσμένο σφραγισμένο ψεκαστήρα.»

Ο Πρόεδρος — Η Γραμματέας
ΝΙΚ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΙΔΗΣ — ΕΛΕΝΗ ΠΑΛΛΑΡΗ

Τα Μέλη: Ν. ΚΑΤΣΙΜΠΑΣ, Δ. ΜΠΟΣΚΟΥ, Α. ΕΠΙΦΑΝΕΙΟΥ, Χρ. ΚΑΛΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ, Μ. ΖΕΡΒΑ, Χ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Ι. ΜΠΑΣΤΑΣ.

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 19 Μαρτίου 2001

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ — ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ — **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ**

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ